

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 D

SLOVENECE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo • Uredništvo
telefon št. 2050, upravnništva št. 2992

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 • Čekovni račun: Ljubljana št. ev. 10.650 in 10.349 za inostrane, Sarajevu št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1. stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po 2 D, 2. stolp, 1. vrsta
po 3 in 4 D, v
uredniškem delu
vrednosti po 10 D
Pri večjem q
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Ali živimo prav?

Med odgovori na članek »Naša rana«, ki sem ga bil priobčil k »Slovenec« anketi o naši vasi dne 21. junija t. l. so bili tudi taki, ki tajijo, da bi etos naše vasi padal. Zlasti mladi rod jemljejo v zaščito. Med njimi je gospod G. K., ki bi mu rad odgovoril.

Glavni vzrok nekaterih dekadentnih pojavov med našim narodom je po mojem mnenju, kakor sem ga v omenjenem članku izrazil, da pada ljubezen, privržanost, zadovoljnost z zemljo in kmetijskim poklicem pa z življenjem, ki ga nudi. Zatem sem našel več posledic in med drugim omenil tudi izseljevanje kot eno izmed ran s pripombo, da je še mnogo, mnogo drugih, prav tako globokih ran, iz katerih krvavi naš narod... G. O. pa se je spravi samo nad vprašanje: »Zakaj se izseljuje kmetijska mladina?« Najprej dvomi o resničnosti moje postavke nato pa prizna da »so mnogi, ki brez potrebe zapuščajo domačijo, ker jim je skromno življenje zamrzelo, vendar pa je večina prisiljena iti v tujino.« Ali sem jaz kaj drugega trdil? Ali ni zadostno, če »mnogi brez potrebe zapuščajo domačijo?« In dalje: »ideal vsakega poštenega kmetijskega fanta je lastno posestvo, četudi majhno, samo da bi skromno preživljalo družino. In mari sem jaz nasprotno trdil? Rekel sem le, da je mladih ljudi, ki bi jim bilo skromno življenje pod kmetjsko streho še ideal, vedno manj in mislim, da je baš to naš problem.

Nato preide članek na to, kako težko je, da bi vsi sinovi ostali doma na gruntu. Priznam, da je tu težava, celo nemogoče je, da bi jih bilo več na istem posestvu, ki komaj eno družino živi. Vendar tako hudo pa tudi ni in pisec je popolnoma pozabil, da imamo še obrtništvo, kjer lahko domala vsi, če so pridni pa z malim zadovoljni, najdejo delo in si prislužijo kruha. Kdor pa res nima ni zemlje niti ne dobi dela pri drugih ter ni imel prilike, da bi se česa izučil, ta seveda mora po božjem svetu. Če bi se izseljevali samo taki, ne bi bilo nič hudega, saj so Slovenci zmerom križarili po svetu in ni nihče tega jemal za posebno zlo, čeprav je tudi to škoda. A danes mnogi brez potrebe zapuščajo domačijo in take imam v mislih, ko govorim o izseljevanju kot »ranici našega narodnega telesa.

Nasprotniki moje teze, ki menijo, da naša rana ni moralnega značaja, ampak samo ekonomskega, se sklicujejo na to, češ, če meščan dobro živi, zakaj ne bi še kmet? Oni menijo po ameriškanskem vzoru, da naj bi se vsi sloji čisto izravnali glede tako zvanega življenjskega standarda. Da malo pokažem, kam tako izravnavanje v življenjskih navadah, boljše rečeno razvadah naš narod vede, naj navedem članek »dr. Gosarja, ki je v lanskem »Času« objavil izvrstno razpravo, ki jo priporočam, da jo prečita sleherni, kdor se zanima za naše gospodarstvo. Sicer tukaj dr. Gosar piše o gospodarstvu v celih državah, a vsi vemo, da iz malega raste veliko in da je gospodarstvo države v glavnem tako kakršno je gospodarstvo vsakega posameznika.

Poslušajmo kaj pravi gospodarski strokovnjak: »K bistvu dobrega narodnega gospodarstva spada poleg smotnega pospeševanja produkcije in prodaje domačih proizvodov tudi še zares smolena in modra poraba izkupička, ki ga prejmemo za svoje blago. To poslednje je za nas še posebno važno, kajti upravi to je ona točka, kjer naše gospodarstvo najbolj vidno šepa. Kaj nam koristi, če za svoj pridelek še toliko izkupimo, če pa večji del tega izkupička potrošimo za nepotrebne in nekoristne stvari?« In tukaj je prizadet tudi naš kmet, zlasti velik del naše mladine, ki hoče posnemati mestno »lepoto«. Tukaj je nova rana, ki marsikoga požene z doma! Poglejte statistiko! Za glavo se boste prijelili: »Kot izrazito agrarna država, ki je nujno primorana, da živi predvsem od svojih agrarnih proizvodov, smo izdali ob slabi letini (1927) svojo svojo pšenico, kolikor smo je mogli izvoziti, za svilo, puder in druga taka kozmetična sredstva! Kdo bi pač mislil, da trošimo za te vrste blago redno dobro tretjino (natančneje dve petini) povprečnega izvoza pšenice oziroma vseh žit, ali da nam ves izkupiček za konje in oves zdaleka več ne zadostja da plačamo z njim uvožene avtomobile (brez tovornih avtomobilov — brez benzina)! Kdo bi dalje slutil, da nam ves naš izvoz goved komaj dobro pokrije izdatke za različno kolonialno blago (brez riža), našo sadje, sočevje in zelenjavo. Kdo bi uganil, da južno samo klobuki, rokavice in nogavice, kolikor jih uvažamo, stanejo po vedno skoraj toliko kolikor dobimo povprečno za našo drobnico? Za poljedelske stroje damo toliko kolikor za gramofone, harmonike in otroške igrače! Za bombaž in volno, oziroma za bombažno in volneno blago, ki ga uvažamo, damo na leto več nego dobimo vobče za vse svoje gozdne produkte! in za svo koruzo! In vendar sta to dve povprečno uajjajši postavki v našem izvozu vobče!«

Če resno premislimo, kar nam govorijo te številke, se moramo pač zdrzniti nad svojim gospodarstvom; zakaj jasno je, da drvimo po tej poti naglo navzdol... In kje je vzrok takega našega gospodarstva? Ali ne prav mnogo v tem, ker hoče biti naša mladina vsa »lepa« in »moderna«? Da se razumemo: ne pravim samo v tem! A tudi v tem! Koliko narodnega premoženja leži v izdatkih za vedno menjajočo se modo, za veselice in alkohol pa za razna, telesnemu in duševnemu

Ogromen političen pomen izpraznitve Porenja

Italijanski upi, ki pa slone na slabih nogah

Berlin, 1. julija. d. Danes je vsa Nemčija v zastavah, zvonovi vseh cerkva pa ves dan slovesno zvonijo v znak, da je Porenje po 12 letih zasedbe popolnoma izpraznjeno. Po mestih korakajo godbe, občinstvo pa poje: »Deutschland, Deutschland über alles.« V Berlinu je dogodek oznanilo 21 topovskih strel. Francoske čete so se izpraznile v največjem redu in brez najmanjšega incidenta; občinstvo se seveda ni obnašalo pristržno, pač pa najstrožje korektno. V Mainzju je poveljnik francoske okupacijske armade general Guillaumot osebno položil venec na grob nemškega vojak, nemški general pa je istotako storil na pokopališču, kjer počivajo francoske žrtve vojne. Visoki komisar Francije gosp. Tirard je izmenjal pristržno poslovilno pismo z nemškim komisarjem. Zadnja francoska zastava se je med sviranjem marseljse snela v Mainzju; častniki so imeli solze v očeh. Nemška policija ji je izkazala čast. Zadnji se je v vagoniral general Guillaumot. Občinstvo je nemo prisostvovalo; kakor hitro pa se je vlak premaknil, se je vse odkrilo in svečano zapelo »Deutschland, Deutschland!« To je bil nemški pozdrav odhajajočim vojakom. S tem dnem je prav za prav šele svetovna vojna končana; trajala je torej točno 16 let: od 28. junija 1914, ko je bil ubit nadvojvoda Ferdinand v Sarajevu do 30. junija 1930, ko je odšel zadnji francoski vojak z nemškega ozemlja.

Ta izvanredno važni dogodek daje časopisju priliko za politična razmišljanja najdalekosežnejšega pomena. Gre za bodočo politično orientacijo tako Francije kakor Nemčije.

Francosko javno mnenje je deljeno. Desničar-

ska »Action Française«, ki ji sekundira Poincaréjeva grupa, smatra dan izpraznitve Porenja kot »dies atere francoske republike in poziva francosko občinstvo, da razobesi črne zastave, česar pa nihče seveda ne bo storil. Desničarji menijo da je z izpraznitvijo levega brega Rena padla zadnja efektivna garancija, ki je zagotovila Franciji sadove zmage, ker so Anglosasi izjavili, da jih nič ne briga, kaj se bo odlej godilo v Evropi. Francija se je sama predčasno oropala branika na vzhodu, med tem ko na jugu grozi nevarnost iz Italije. Izpraznitev Porenja stane Francijo milijarde in milijarde izdatkov za narodno obrambo. Podobno piše »Journal des Débats«.

Nemški listi poudarjajo za enkrat samo pomen izpraznitve, ne da bi prešli na polje bodočih zunanje-politične orientacije Nemčije, pač pa se krog demokratizacije stranke, centra in socialne demokracije pa tudi zmerno krilo nemške ljudske stranke pripravljajo na časopisno akcijo v prid popolnega sporazuma s Francijo. Temu razpoloženju prihaja nasproti vse časopisje francoske levice brez izjeme, ki izpraznitev Porenja zelo pozdravlja in celo od vlade zahteva, da naj bi Francija čimprej izpraznila Posaarje, da bi se odstranila tudi zadnja sporna točka med Nemčijo in Francijo.

Najbolj interesantno pa je zadržanje italijanske politične javnosti. Fašisti so mnenja, da je nasprotstvo med Nemčijo in Francijo nepopravljivo in italijanska diplomacija se trudi okrepiti nemške nacionaliste v njihovi nespravljenosti. Izpraznitev Porenja je rimski tisk spremljal z veliko škodoljnostjo in ironijo. Italijanska politika odkrito

kaže, da je Italija najživeje interesirana na tem, da si Nemčija in Francija ostaneta sovražni.

V tem smislu piše »Popolo d'Italia«, da zdej ni več tajnost, zakaj se gosp. Briand v zadnjih dneh zopet skuša Italiji približati in zakaj francoski nacionalistični tisk forsira sporazum z Italijo. Quai d'Orsay se je spomnil na svojo bivšo zaveznico Italijo, kakor hitro je padla barijera na levem bregu Rena. Zato so senatorji sestavili vprašalno polo na gosp. Brianda, kaj misli glede odnošajev z Italijo in je g. Briand podal skrajno miroljubno izjavo.

Fašistični tisk gre v svojem prenaprjenem vrednotenju zadnjih političnih dogodkov tako daleč, da Francijo opominja, da Francija, ki je izpraznila Porenje, ni več Francija od včeraj in da je zato vrednost njenih prijateljskih ponudb precej padla. Če hoče Francija danes italijansko prijateljstvo, ga bo morala plačati nekoliko dražje, kakor je mislila prej...

Tukajšnji resni politični krogi menijo, da se Italija zelo moti. Francija je svoje vzhodne meje sijajno zavarovala; njena armada, ki je najmočnejša na kontinentu, se je samo nekoliko umaknila na drugo linijo. Izpraznitev Porenja pa je bila popolnoma prostovoljna in zelo dobra politična poteza gg. Tardieua in Brianda. Bodočnost Evrope je zdaj odvisna od tega, ali se bosta politični smernici Francije in Nemčije odsele čedaljebolj konstantno blizali ali pa na obeh straneh pride do nacionalistične reakcije. Le v tem slučaju bi Italija prišla na svoj račun; toda taka reakcija je tako v Franciji kakor v Nemčiji skoroda izključena.

Izpraznitev je zaupnica Nemčiji

Preko renskih mostov naj bi se našla pot do Panevropa

Pariz, 1. jul. as. Zvečer je general Guillaumat, vojaški poveljnik v zasedenem Porenju, ki je davi dospel v Pariz, obiskal grob neznanega vojaka in s tem simbolično izvršil zadnje vojaško dejanje Francije in njenih zaveznikov v bivši vojni. V intervjuju je general naglašal razno lokalno sodelovanje v zasedenem ozemlju, ki je večkrat pokazalo dobro voljo nemškega prebivalstva za sodelovanje. Dalje pa je poudaril, da izpraznitev Porenja ni kapitulacija pred Nemčijo, temveč zaupnica za lojalnost Nemčije. Reka Rena je zavarovana samo s častno besedo Nemčije. »L'Oeuvre« izraža željo, da bi se preko renskih mostov našla pot k Panevropu.

Pariz, 1. jul. as. Višji komisar zasedenega ozemlja Tirard in general Guillaumat sta danes po svojem povratku v Pariz obiskala razna ministrstva. Tirard je za svoje zasluge v civilni upravi dobil veliki križ častne legije, general Guillaumat pa zahvalno pismo vojnega ministra Maginota in višjega komisarja Tirarda. Nekateri listi protestirajo proti temu, da ni s strani Nemčije čuti prav nobene zahvale za predčasno izpraznitev.

Saarbrücken, 1. jul. as. Tudi saarsko ozemlje je proslavljalo izpraznitev Porenja in Palatina. Opolnoč so zvonili vsi zvonovi in zbralo se je 100.000 ljudi, ki so poslali predsedniku Hindenburgu udanostno brzojavko, s katero so izražali

svoje hrepenenje po osvoboditvi saarskega ozemlja.

Berlin, 1. jul. as. Vsa uradna poslopja in mnogo privatnih hiš je okrašenih z zastavami v proslavo izpraznitve Porenja. V šolah se ni vršil pouk, temveč so praznovali izpraznitev. V Lustgartnu je baterija berlinskega stražnega polka oddajala pozdravne strele. Grob dr. Stresemanna, ki je obsut s cvetjem, so morali zapreti radi prevelike množice ljudi. V poslaniškem salonu zunanjega ministrstva se je odkril ob tej priliki kip Stresemanna, pri čemer je zunanji minister dr. Curtius imel spominski govor.

Angleški glas.

London, 1. jul. z. »Times« prinaša uvodnik, ki se bavi z izpraznitvijo Porenja. Poudarja, da se s tem dogodkom Nemčija vrača v prvotni položaj med velike in svobodne narode. Od nemških krajev ostane zasedeno še Saarsko ozemlje, o katerem naj bi odločilo ljudsko glasovanje ali pripade Franciji ali Nemčiji. Plebiscit bi bil iluzoren, ker razven posameznih izjem vse prebivalstvo teži, da bi se vrnilo k svoji domovini. Francija stori torej najbolje, če saarsko ozemlje vrne Nemčiji čim prej brez plebiscita, ne da bi čakala na potek roka, ki ga določa versajska mirovna pogodba.

Maščevanje nad frankofili

Nemški nacionalci obračunavajo s prijatelji Francozov

Vratislava, 1. jul. as. Pri proslavi izpraznitve Porenja je prišlo do hudih spopadov radi kalnih elementov s policijo. Zvečer je vojaška godba priredila mirozov, katerega je je udeležilo mnogo tisoč ljudi. Proslavo so motili levičarski radikali, radi česar je nastala panika in je bilo več ljudi ranjenih. Po odhodu vojaštva pa so razgrajali desničarski radikali. Narodni socialisti so se zbrali v velik spreved več kot 2000 ljudi in so korakali po mestu proti mestni hiši. Nenadoma je med množico počil strel. Policija je z gumičevkami izpraznila ceste, nakar je razburjenost še narasla, ker je policija postopala brezobzirno. Neki moški, ki ga je policija pobila na tla, je zbesnel. Množica je postajala vedno bolj

zdravju ter žepu škodljiva razmerja, za prebirani sport, z eno besedo za vse tisto, kar nas izenačuje s pokvarjenim vlemestom in trga našo vaško skupnost, nas čedaljebolj internacionalizuje in fizično ter moralno slabi!

Le svinčnik v roke, gospodje, pa računajte!

I. G.,

kmetijski sin, sedaj v Ljubljani.

Austrija dobila posojilo

Dunaj, 1. julija. as. Smatrati je, da je avstrijski finančni minister dr. Juch v Londonu že dosegel avstrijsko zunanje posojilo 100 milijonov dolarjev. Obrestovalo se bo s 6½ in bo za 1% dražje, kakor Youngovo posojilo. Razpisalo se bo najmanj v dveh delih in bo prvi del znašal 50 ali 60 milijonov dolarjev. Razpisalo se bo v vseh državah, v katerih se je razpisalo posojilo Društva narodov. Ena desetina prve tranše se bo razpisala v Avstriji s prevzemnim kurzom 88%. Od prvih poskusov za to posojilo so pretekla do danes tri leta.

Stalin zmagal

Moskva, 1. julija. as. Na kongresu komunistične stranke je prišlo včeraj do pričakovane popolne kapitulacije desničarske opozicije z izjavami Tomskega in Rikova, ki sta, kakor že poprej Uljanov, preklecala svoje dosedanje nazore in obljubila popolno strankarsko disciplino. Od voditeljev opozicije ostane nadalje samo še Buharin, ki je sedaj po dolgi pljučni bolezni rekonvalescent in se kongresa n' udeležil.

Vseindski kongres razpuščen

London, 1. julija. as. Predsednik vseindskega kongresa Nehru in generalni tajnik kongresa sta bila v ponedeljek aretirana radi organiziranja gospodarskega bojkota. Za svojega naslednika je imenoval Nehru brata prejšnjega predsednika zakonodajnega zbora Wallabhajia Patela, ki je bil ravnokar izpuščen iz trimesečne ječe. V Bombaju je bila v znak protesta proti aretaciji Nehruja proglašena generalna stavka. Borza, trg in indijske trgovine ostanejo tri dni zaprte. Indijska vlada je proglasila delovni komite vseindskega kongresa in pokrajinske mladinske zveze za nezakonite.

Italijansko avstrijski odnošaji

Rim, 1. julija. AA. Povodom ratifikacije avstrijsko-italijanske pogodbe o prijateljstvu, arbitraži in spravi je avstrijski kancelar dr. Schober poslal Mussoliniju brzojavko, ki v njej izreka svojo srčno zadovoljstvo s to pogodbo, ker bo učvrstila iskreno prijateljstvo med obema vladama in narodoma. Mussolini se je zahvalil za prijazne želje in pravi v svoji brzojavki, da bo pogodba otvorila nove in srečno dobo v italijansko-avstrijskih odnosih.

12 letal preko Atlantika

Rim, 1. julija. AA. Pod osebnim vodstvom letalskega ministra generala Balba so pripravili 12 najmočnejših italijanskih vodnih letal, ki bodo letela preko Atlantskega oceana v Brazilijo. Ta polet bo edinstven v zgodovini letalstva.

* NB. % vsega našega izvoza tvorijo poljedelski, gozdarski in živinorejski produkti.

Pij XI. o malteškem vprašanju

Nagovor na tajnem konzistoriju 30. junija t. l.

Citta del Vaticano, 1. julija, d. Dne 30. junija se je vršil tajni konzistorij v navzočnosti vseh v Rimu stalojučih kardinalov, na katerem je sv. oče, papež Pij XI. imel važno alokucijo. Uvodoma se je papež spominjal velike čete romarjev, ki so ga obiskali ob priliki njegovega mašniškega jubileja. Nato je omenil svečani evharistični kongres v Kartagini in prešel na pomankanje duhovščine v novih rajonih mesta Rima in v njegovih predmestjih, kjer se širi protestantska propaganda. Pri tej priliki je papež opozoril na to, da so nekatere nove odredbe italijanske vlade, ki pospešujejo to propagando, zelo v nasprotju z duhom in besedo slovesnih lateranskih paktov. Po nekoliko prisrčnih besedah za ruske kristjane, ki trpijo pod preganjanjem brezbožnega režima, je prešel papež na malteško vprašanje. Rekel je, da je to vprašanje zelo važno, bodisi samo v sebi, ker gre za visoke religiozne interese, to je, za pravice Boga in človeških vesti; bodisi zaradi principov, ki so s tem združeni; bodisi, ker gre za plemeniti in katoliški malteški narod; končno zato, ker

se je ta zadeva obravnavala z visoko vlado najmočnejšega britanskega vladarja, to je vlade in vladarja, s katerim ima sv. stolica in mi sami diplomatske odnose, o katerih živo in z največjim zanimanjem želimo, da bi postali vedno bolj tesni in prisrčni. Sklicujoč se na dokumente Bele knjige, je papež zaključil svoja izvajanja sledeče:

»Prvo dejstvo, ki je ugotovljeno, je, da niti sv. stolica niti malteški episkopat nista izzvala sedanjega spora. Drugo: Pomirjenje otoka, ki ga odkrito želimo tako mi kakor škofje, je onemogočeno po osebah, dejanjih in paktih, ki so neodvisni od naše volje, oziroma so ji naravnost nasprotni, ker so naperjeni proti interesom katoliške vere, za katere moramo po svojem najvišjem apostolskem zvanju vedno in povsod skrbeti ter smo zanje odgovorni, tem bolj, ker se gre za tako globoko katoliško ljudstvo, kakor je malteško. Tretje: Nikoli naša intervencija kakor tudi intervencija episkopata ni imela namena, podati se na politično polje, ampak se je vedno omejevala na to, kakor je to naša dolžnost, da

je poudarjala in zabičevala one principe in moralne postavbe, od katerih se katoliška akcija nikoli ne more in ne sme oddaljiti. V tem ne more po pameti nihče videti nedovoljene ingerence ali omejevanja svobode. Nobena nedovoljena ingerence, zato ker je bistveno apostolskemu nalogu, ne samo da razsvetljuje razum po krščanski nauku, ampak da tudi nagiblje voljo k izvrševanju moralnih postavb. Nobena omejevanja svobode, ker je svoboda štiti, da se ne izrodi v samovoljnost, ki ne pozna meje med dovoljenim in nedovoljenim. Te stvari so tako resnične in evidentne, da bi tisti, ki bi o njih dvomili, omajali temelje vsakega zasebnega in javnega reda človeške družbe.

Nato je sv. oče imenoval za kardinala gg. Franca Marchetti Salvagiani, tajnika kongregacije de Propaganda Fide, Lienarta, škofa mesta Lille, Julija Serafini, tajnika kongregacije Koncila, Sebastijana Leme, nadškofa mesta Rio de Janeiro, in Karla Rossi, tajnika konzistorijalne kongregacije.

Arheološke najdbe v Solinu

Split, 1. julija, p. Že delj časa se vršijo na iniciativo hrvatskega arheološkega društva »Bihać« izkopavanja v Solinu pri cerkvi Svete Gospe. Misli se, da se bo ob odkritju cerkve Svete Marije še našlo na ostankih bazilike. Izkopavanje izvršuje danski arheolog Digve. Odkriti so sledovi župne cerkve, ki vodijo pod temelj sedanje cerkve. Z dovoljenjem cerkvene oblasti se je odkopal pločnik v župni cerkvi. Odkril se je tloris bazilike, za katero se misli, da je historična bazilika sv. Stefana. Misli se, da se v tej baziliki nahajajo grobovi nekaterih hrvatskih kraljev narodne krvi. Izkopavanja in proučevanja se nadaljujejo. Ako bi se posrečilo odkriti baziliko sv. Stefana, bi bilo to zgodovinsko odkritje prve vrste in neprecenljive vrednosti za hrvatsko zgodovino.

Konferenca delegatov denarnih zavodov

Belgrad, 1. julija, m. Jutri in pojutrišnjem se vrši konferenca delegatov denarnih zavodov iz raznih držav. Na tej konferenci se bodo obravnavala razna finančna vprašanja. Ljubljanski delegat ne zavede bodo zastopali predsednik društva denarnih zavodov v Ljubljani dr. Ivan Slokar, ravnatelj Zadrugne gospodarske banke, ravnatelj kreditne banke Hanuš Krofta, ter ravnatelj Kreditnega zavoda Tosti.

Srednješolski kongres

Belgrad, 1. julija, m. Danes so sem prišli delegati srednješolcev na srednješolski kongres. Med udeleženci je 1.500 češkoslovaških srednješolcev. Poleg srednješolcev iz CSR so prispele delegati iz Poljske in ruskih emigrantov.

Zračna proga

Praga-Sušak

Zagreb, 1. jul. z. Danes se je otvoril zračni promet med Prago in Sušakom preko Zagreba. Radi nevihte nad Dunajskim Novim mestom je prišlo letalo z majhno zamudo kmalu po pol 4. Ob prihodu je igrala godba češkoslovaško himno. Iz letala so izstopili prvi potniki ravnatelj češkoslovaške letalske postaje ing. Stočes, zastopnik zunanega ministrstva ing. Neuberg, ravnatelj prškega aerodroma Trnka s soprogo in sinom. Razpor je pozdravil zastopnike češkoslovaške zračne proge. Opozoril mu je ravnatelj ing. Stočes. Kmalu nato je iz Belgrada priletel aeroplan, ki ga je vodil ravnatelj aeroproge Sondermajer. Ob pol 5 je bila slovesna blagoslovitev proge. Nato je letalo z zastopniki časopisja odletelo proti Sušaku.

Drobne vesti

Dubrovnik, 1. julija, AA. Snoči je prispel v Kupari predsednik češkoslovaške vlade dr. Udržal s hčerko in zetom. G. Udržal ostane v Kupari nekaj časa na odhodu.

Belgrad, 1. jul. AA. Z odlokom ministrstva za notranje zadeve l. št. 18.230 z dne 24. junija 1930 je prepovedan uvoz in razširjanje naših državni knjige pod naslovom »Der Justizmord«, ki je izšla v nemškem jeziku v Berlinu. Knjigo je napisal dr. M. Bogičević. Izšla je v izdanju založne knjižarne »Süddeutsche Monatshefte«.

Belgrad, 1. julija, z. Za dela za razširitev asfaltirane ceste Belgrad-Zagreb je vložila najugodnejšo ponudbo tvrdka »Hermes« in sicer za vsoto 800 milj. dinarjev. Ponudbo bo obravnaval gospodarski finančni odbor ministrov.

Belgrad, 1. julija, z. Vprašanje zgraditve avtomobilskih tovarne v Baru, ki bi jo zgradil Ford, se obravnava na merodajnem mestu. Naša država bo pri tem znatno udeležena in si je zagotovila večino delnic.

Zagreb, 1. julija, z. Danes sta trčila tramvaj in voz. Kočijaž je padel pod tramvajsko kolesa. Dobil je težke poškodbe na glavi in na desni nogi.

Klic po evropski uniji

Pariz, 1. julija, AA. Havas poroča: Na kongresu evropske carinske unije so soglasno poudarili potrebo po generalni evropski carinski uniji na tak način, da bi se združile v unije v prvi vrsti sosednje države, le-te pa kot skupine med seboj.

Pariz, 1. julija, AA. Prvi kongres evropske carinske unije, organiziran po francoskem studijskem odboru, je bil odprt na Quai d'Orsay pod predsedstvom Letroquera, ki je v svojem govoru poudarjal iniciativo ministra Brianda ter opozarjal na nujnost organizacije Evrope.

Po zmagoviti bolivijski revoluciji

Newyork, 1. jul. as. Prebivalstvo v La Pazu je z demonstracijami pred nemškim poslanstvom zahtevalo, da se izroči nemški general Kundt, ki je zbežal v to poslanstvo, in poslavi pred vojno sodišče. Listi trdijo, da je bil general Kundt gonila sila krutega Gilesovega režima. On je odklonil posredovanje diplomatskega zbora in s svojimi četami povzročil krvavo klanje med kadeti in študenti. Revolucionarni oblastniki pa so zagotovili Kundtu in Gilesu pristojo pot ter so Gilesa že prepeljali iz brazilskega poslanstva, kamor je bil zbežal, čez mejo. Pričuje se, da se bo enako zgodilo tudi s Kundtom.

20 dni v zraku

Newyork, 1. jul. as. Čičaska trajna letalca sta v ponedeljek popoldne začela svoj 20. dan neprestanega letenja in sta sklenila vztrajati, dokler bodo to dopustili stroji. S tem bosta zaslužila mnogo daril. Tako je neka bogata tvrdka obljubila nagrado po 100 dolarjev za vsako uro nad zadnjim rekordom. Do sedaj sta preletela 54.000 km in nocoj ponoči sta že 170. obnovila zalogo bencina.

Veliko protirusko gibanje na Daljnem vzhodu

London, 1. jul. as. Po vsem Daljnem Vzhodu se opaža zadnji čas velika agitacija proti sovjetski Rusiji. To je odgovor na rovanje Moskve v Kitaju, Indokini in Indiji. Tudi med japonsko in sovjetsko vlado zelo napieti odnosi, ker so sovjeti skušali zanetiti vstajo v Koreji. V Mongoliji, ki je pod moskovskim protektoratom, delajo proti sovjeto Kitajci, tudi v Poamurju je kitajska agitacija zoper Rusijo zelo močna. V ruskem Primorju pa je izbruhnila kar prava revolucija.

Sangajski poročevalec lista »Morning Post«, ki je odpoval na rusko mejo, poroča o vstaji v Primorju: Sovjetska vlada je naprosila mukdensko vlado za dovoljenje, da se posluži vzhodne kitajske železnice pri pošiljanju čet v uporno Primorje. Gang-Su-Liang je prošnjo odklonil. Rdeči transporti so morali odriniti po usurijski železnici, kar pomeni ovinek pa tudi nevarnost. Vstasi so ponovno ob Sučanu napadali vlake. Na splošno začudenje je moral odstopovati sovjetski poveljnik na Daljnem Vzhodu Blücher v Moskvo na kongres komunistične stranke. Rdeči vojaki neusmiljeno sežigajo vasi. Domače koziaško in kmečko prebivalstvo beži v gore in stepe. Med vstaskimi poveljniki sta najbolj znana Sevcenko, nekdanji vodja rdeče konjenice, ki je zoper Kolčaka, in Baranov, ki je dolgo služil pri Glavni politični upravi v Vladivostoku. Uporniki nadomeščajo povsod rdeče zastave z rusko trobojnico in zahtevajo: »Vse lastninske pravice za poljedelce, kruh za delavce, prostost besede in tiska ter razpustitev GPU.«

Uporniki so se bili polastili več mest v Primorju, kako pa stojijo stvari v sedanjem momentu, ni znano, ker ruska cenzura preprečuje vsako poročanje.

Nevarno kmeško revolucionarno gibanje na Ogrskem

London, 1. jul. Dopisnik »Daily Telegrapha« poroča iz Budimpešte, da ogrožajo Ogrsko usodni kmečki nemiri. Koreninijo v ostri ekonomski krizi, ki jo preživlja madjarsko poljedelsko prebivalstvo. Konzervativna poslanca Hunyadi in Wolf sta imela v parlamentu ostrga govora in resno svarila vlado. Trdila sta, da bo kmalu izbruhnila prava agrarna revolucija, če ne bo država v zadnjem trenutku poskrbela za nujno izboljšanje gospodarskega položaja vasi. Wolf je med drugim pripovedoval o sledečem dogodku, ki se je odigral v Ciongradu: Kmetje so poslali svoje zastopnike k okrožnemu načelniku in mu javili, da so že pripravili vozove in orožje za napad na mesto. Sklenili so, da bodo oplenili vse mestne trgovine, ker si drugače ne bi vedeli pomagati iz revščine. Prosili so načelnika, naj jim vsaj za 24 ur prepusti popolno prostost, da ne bi bila po nepotrebnem prelita kri. Oblasti so imele velike težkoče, predno se jim je posrečilo prepovoriti kmete, naj opustijo svoje namene. Potolazili so se za silo z obljubo, da bodo o njihovih pritožbah nemudoma brzojavili v Budimpešto.

Nevarno gibanje kmetijskih bajtarjev in delavcev na magnatskih veleposestvih se izrablja zlasti za legitimistično agitacijo, češ, da more le kralj obvarovati deželo agrarnega komunizma.

Zopet senzacija s carsko rodbino

Budimpešta, 1. jul. z. Po petnajstih letih se je vrnil iz ruskega ujetništva bivši avstrijski častnik Nikola Pergel. V »Magyar Orszaga« objavlja svoje spomine in trdi, da je bil za časa Kolčaka v Jekaterinoburgu dodeljen posebni komisiji za poizvedovanje. Ta komisija je imela nalogo, da išče telesne ostanke carske rodbine. Pri selu Kobjak blizu Jekaterinoburga so v neki grapi našli kosti ruske carske obitelji. Med drugim so našli torbico carice Aleksandre, ki jo je pred smrtjo nosila. Dalje diaman, ostanek večjega smaragda, umetno zobovje in več biservov. Zlato zobovje je pripadalo zdravniku ruske carske rodbine dr. Bodkinu. Ugotovljeno je, da so rdeči vojaki carico zlekli, ker so bili v njeno obleko vsiti dragulji. To se je ugotovilo. Toda nadaljnje delo se je moralo prekiniti, ker je rdeča vojska zavzela Jekaterinoburg.

Pomembne izjave dr. Marinkoviča

Na konferenci v Tatrach so se predvsem obravnavala gospodarska vprašanja — Pripoznanje k vseevropski misiji

Bukarešta, 1. jul. u. Jugoslovanski zunanji minister dr. Voja Marinković je popoldne sprejel v jugoslovanskem poslanstvu zastopnike tiska in jim dal daljšo izjavo o aktualnih političnih vprašanjih. Gospod minister je v tej izjavi posebej naglasil dejstvo, da je mala antanta v mednarodnem političnem življenju ustvarila sebi zelo dober položaj in da je s statuti, ki so bili sprejeti v Tatri, zagotovila urejeno življenje te znatne mednarodne organizacije.

Na konferenci male antante v Tatri se ni obravnavala samo vrsta vprašanj, ki je obrazložena v komunikatu, marveč so se obravnavala tudi vsa tista vprašanja, ki splošno pridejo v poštev v današnjem mednarodnem političnem položaju, pa tudi vprašanja, pri katerih upanje na uspeh ni posebno veliko. More se ugotoviti, da je v vseh treh vprašanjih vladalo med državami male antante popolno soglasje. Pred vsem so se obravnavala gospodarska vprašanja, ki se po svoji naravi smatrajo kot najvažnejša.

Dr. Marinković je nato govoril o gospodarski krizi in o vzrokih, ki so jo izzvali. Romunija in Jugoslavija, je rekel, sta pretežno kmetijski državi. Često se govori, da bi ti dve državi morali v svojem gospodarskem programu podpirati industrijalizacijo. Trditi pa moremo, da ti državi ne bosta izvedli industrijalizacije. Njihova glavna skrb bo šla za zavarovanjem kmetov.

Med Romunijo in Jugoslavijo ni nesoglasij. Verujem, da bo v odnosih med tema dvema državama v kratkem prišlo do realnega rezultata. Jugos-

slavija in Romunija težko trpita pod gospodarsko krizo, ker je izvoz njihovih gospodarskih pridelkov zelo slab. Vendar sta baš Romunija in Jugoslavija poklicani, da v Evropi organizirata kmetijski temelj, ki bi koristil obema. Radi tega, pravi dr. Marinković, je prišel v Bukarešto, da ustvari tla za ugotovitve čim boljših zvez med Romunijo in Jugoslavijo. Res je, da je Češkoslovaška industrijska država. Toda v besedilu sporazuma, ki se je dosel v Tatrach, se predvideva tudi sporazum s Češkoslovaško na gospodarskem polju.

Nato je dr. Marinković govoril o občem položaju v Evropi. Pravi, da bi bilo neobhodno potrebno, da se ustvari gospodarski temelj za Evropo v obliki bloka vseh evropskih držav, razven Sovjetske Rusije. Kot razlog izvetja Rusije iz tega bloka je dr. Marinković navedel ogromnost, proti kateri bi gospodarski blok evropskih držav predstavljal samo nek regionalni sporazum.

Na vprašanje, ali bo na jugoslovansko zunanjo politiko vplival odpočitek jugoslovanskega poslanika v Ščitji Ljube Nešića, je izjavil dr. Marinković, da je Ljuba Nešić tri leta delal za pravo gospodarsko jugoslovansko idejo in zbližanje med Jugoslavijo in Bolgarijo.

Na vprašanje nekoga romunskega časnikarja o romunski naredni manjšini, je dr. Marinković odgovoril, da on goji največje simpatije do Romunov, ki živijo v Jugoslaviji in da je prepričan, da bo za časa njegovega bivanja prišlo do končno veljavne ureditve tega vprašanja.

Poslanica Karla II. parlamentu

Historična naloga preteklega parlamentarnega zasedanja

Bukarešta, 1. julija, AA. Parlament je danes zaključil svoje zasedanje. Predsednik vlade Maniu je prečital kraljevo poslanico z ukazom o zaključitvi sezi. Poslanica ugotavlja, da je parlament z uspehom rešil vprašanja finančne kontrole, nadalje vprašanja o izborih državnih financ, o organizaciji poljedelstva in naposled vprašanja o obnovi vojske. Glede zunanje politike opozarja poslanica na ratifikacijo haških in pariških sporazumov in veli:

»S temi sporazumi je otvorena atmosfera popustljivosti in mednarodne vzajemnosti, ki bo omogočila mednarodno sodelovanje. S podpisom teh sporazumov je omogočena ideja o sodelovanju, kakor jo predlaga spomenica francoskega ministra za zunanje zadeve Brianda o federativni organizaciji Evrope. Naše javno mnenje in njegovi predstavniki, kakor tudi zastopniki drugih držav žele trajen mir in napredek te gospodarske organizacije. Zato spremljajo ta predlog z živahno in blagohotno simpatijo.«

Nove smernice turške zunanje politike

V sferi italijanske politike

Carigrad, 1. julija, as. Turški zunanji minister Tevfik Ruždi bej bo tekom tega meseca obiskal Moskvo. Kakor javlja poluradni list »Milijette«, ima potovanje poseben pomen, da se ponovno naglasi turško-rusko prijateljstvo, in sicer po vsej verjetnosti kot odgovor Briandu, ki Turčije in Rusije ni povabil na panevropsko konferenco, temveč obe državi samo obvestil o nameravani konferenci. Nerazpoloženje Turčije proti Franciji pa je na drugi strani okrepilo simpatije za Italijo, katere posredovalno vlogo pri sporazumevanju med Turčijo in Grčijo je Tevfik Ruždi bej pred kratkim močno naglašal v parlamentu. Zdi se, da se bo v kratkem sklenila nevtralna pogodba med Turčijo in Grčijo po vzorcu turško-italijanske pogodbe. S tem bi se uresničili stari italijanski načrti pogodbe med tremi državami za vzhodno Sredozemsko morje. Koliko se bo ta pogodba tikala tudi balkanskih vprašanj, še ni znano. Turčija je svoje staro načelo, da balkanske

države ne smejo trpeti vmešavanja nobene velesile, ponovno naglasila tudi z ozirom na Italijo. To kaže, da Turčija ne želi nikakega gospodstva Italije na Balkanu. Prejšnje upanje, da bi se sklenila pogodba med maloazijskimi državami, je zginito, odkar je doživel katastrofo Amanullah, ki dospe v nedeljo v Carigrad, da preživi poletje na Bosporu v Terapiji. V Angori so zelo nevoljni na Teheran, ki kljub slovesni obljubi skupnega varstva mej ni preprečil novih vpadov kurdskih tolpa na turška tla. Turčija je dala svojim četam povelje, da brezobzirno zasledujejo Kurde, eventualno tudi na perzijskih tleh, ker perzijska vlada očividno sama svojih mej ne more zavarovati.

Zagrebska vremenska napoved. Oblačnost se bo verjetno večala. Toplo še nadalje.

Dunajska vremenska napoved. Lepo poletno vreme bo trajalo dalje, ponekod nevihte.

Gasilska razstava bo lepa

Iz razgovora z načelnikom razstavnega odseka Zdravkom Mikužem

V času gasilskega kongresa, o katerem so naši bralci že podrobno poučeni, se bo vršila tudi velika gasilska razstava v Ljubljani. Ta razstava bo nazorno ilustrirala razvoj in sedanje stanje slovenskega gasilstva, obenem pa tudi vse tehnične priprave, ki so sedaj v rabi ter njih tehnično višino. Obrnili smo se zato na predsednika širšega odseka za gasilsko razstavo g. Zdravka Mikuža, s prošnjo, naj nam kaj pove, kako si zamišlja to razstavo. Iz razgovora z g. Mikužem podajamo tole:

»Gasilska razstava bo za časa gasilskega kongresa od 1. do 4. avgusta na velesojmu. Prostor nam je pripustil brezplačno ravnatelj g. dr. Dular. Imeli bomo dva paviljona na razpolago in sicer I in N. Paviljon L bo namenjen za gasilske predmete. V paviljonu N pa bo umetniška razstava mladim. Razven tega bo na velesojmu odprta tudi higijska razstava. Na gasilski razstavi v paviljonu I nameravamo razstaviti zgodovinske predmete, gasilske priprave od prvega začetka gasilstva pa do danes. Povabili smo tudi 31 tvev v Avstriji in Čehoslovski, naj se te razstave udeležijo. Mnogo tvev nam je to obljubilo in bodo raz-

stavile moderno gasilsko opremo. Dosegli smo tudi 50 odstotni popust za prevoz gasilskega orodja po Čehoslovski in Avstriji in sicer ta popust že pred meseci, sedaj pred kratkim pa enak popust v Jugoslaviji.

Razstava bo imela tudi poseben statistični oddelek, kjer bodo razstavljene tabele članstva, orodja in pa ilustracije požarnih neizgodb. To bo zelo zanimivo, kajti razstavljene bodo nekatere zelo stare slike. Dalje bo razstavljena na razstavi 200 let stara brizgalna od Svete Katarine pri Trzinu. Prav staro brizgalno bo razstavila tudi tvevka ing. Remec v Duplji. Razstava bo dokazala, da je gasilstvo v naših krajih že staro in da ima bogato tradicijo. Nemen razstave pa je, da to tradicijo poveča in še pospešuje. Zanimiva bo na razstavi stara Codelljeva gasilska knjiga z lesenimi stranmi. Razstavljene bodo stari gasilski grbi, meči, gasilska literatura, krinke proti ognju, najmodernejše orodje pa bo pokazalo, kako tehnično visoko razvito je sedaj že gasilstvo. Zgodovinskega orodja je ponudilo 29 društev. Razstavljenih pa bo približno 150 njihovih predmetov. Sporočili bomo pa še enkrat vsem društvom in tvevkam, naj razstavijo, kar imajo zanimivega.

Razstava bo nudila gasilcem mnogo pouka, saj se bodo seznanili z razvojem gasilstva in gasilskim delom od začetka gasilstva pa do danes. Razstava pa ne bo zanimiva samo za gasilce, temveč tudi za negasilce. Zlasti za inteligente in gospodarje, kakaj spoznali bodo, kako močno in na kakšni višini je naše gasilstvo.

Razstavniki odseka kongresnega odbora JGZ, katerega načelnik sem jaz, očigledno odseka pa tovariš Rihard Engelsberger, šteje sedaj 7 članov, od katerih se najagilnejše udeležujejo podnačelnik odseka tovariš Franc Medic, eden najstarejših ljubljanskih gasilcev in Ivan Breskvar, namestnik zveznega blagajnika.

Razstavniki odseka prosijo vsa društva, naj pošljejo do srede julija seznam vseh požarov, pri katerih so gasilci udeležili oženj na vneamajih se strelah, in natančen opis vsega gasilskega orodja in reševalnih priprav, da bo možno ustvariti pravilne statistike.

Vsak gasilec naj pridno agitira, da bo obiskalo gasilsko razstavo na velesojmu čim več gasilcev in prijateljev gasilstva, sebi v pouk in zato, da se podpre jugoslovanska gasilska zveza, ki bo imela s kongresom velike stroške. Gasilska razstava pa bo ob dovoljni zavednosti gasilcev aktivna.

matica ostalih organizacij, smo se razšli. Da bi »Ljudska hranilnica in posojilnica« v Zagorju prosperovala ob jubileja in storila še mnogo dobrega za Zagorjane — pa naj bodo knapje ali poljedelci.

Konj mu je odbil roko

Kočevje, 30. junija.

Zelo čudna pa obenem zelo tragična nesreča se je zgodila v petek v Salki vasi pri Kočevju. Posestnik Leo Kožar je okrog polneve vozil proti domu voz drv. Ko je pripeiljal domov, je začel izpregati. Ker mu je konj nekoliko najagal, ga je udaril z roko po stegno, v istem hipu pa je konj udaril z vso močjo z zadnjim nogom po gospodarju, ki je odvezoval vago. Gospodar je v naglici odmaknil glavo, ker bi mu jo konj gotovo razbil. Ni pa mogel pravočasno umakniti tudi roke, ki jo je zadel udarec s toliko silo, da se je v hipu prelomila kost tik pod komolcem. Meso na roki je bilo silovito razmesarjeno in je roka dejansko visela le še na koži. Nesrečni Kožar se je od silnih bolečin takoj onesvestil in se zgrudil ob vozu.

V takem stanju so ga našli čez nekaj časa domači. Poklicali so takoj zdravnika g. dr. J. Röhla iz Kočevja, ki je ukrenil vse, da bi izravnal roko, da bi se kost zarastala. Toda zaman. Bolečine so naraščale in bolnik je moral v ljubljansko bolnišnico. Kakor poročajo, so morali Kožarju sedaj roko odrezati.

Nesrečnega Kožarja pomilujejo radi te velike nesreče vsi sovaščani, ker je mož šele 33 let star in oče treh otrok. Kožar je bil dosedaj edina opora družini.

— PEGE —

odstrani takoj iz brez sledu »Creme Orizol« Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Zalega: »Cosmochemia, Zagreb, Smučarska 23. Telefon 49 29

Bogdan Lepskij:

Mati

(Prevedel L. G.)

V hiši Vasilja Iljčiča bilo bučno. V sobi na hrastovi mizi, pokriti z belim prtom, je stal križ, ki so ga bili prinesli iz cerkve, dve sveči in tri kruhi. Takrat je pristopil duhovnik s cerkvenim pevcom in začel panahido* za pokojne. Vso sobo so napolnili ljudje, svečano oblečeni; rešni so njihovi obrazi: poglasno šepetajo molitve in žalostno vzdihajo.

Tako se spominjajo Vasiljeve žene, ki so jo baš pred eno uro spremili na večni pokoj.

Poleg mize stoji mož pokojnice, Vasilj Iljčič, prav zraven gospoda župnika, da se dotika njegove duhovniške haljine... Pazno poslušajo besede iz panahide in brez prestanka si z desno roko briše solze. Je to človek srednjih let, močan in zdrav kakor gora.

Ko je pevec po končanih molitvah snel z župnika plašč, se pokažejo na isti mizi namesto križa — sveža, topla jedila in gospodar povabi spoštovane botre in sosedje, da seditjo in se okrepje. Ti so oklevali in silili drug drugega, končno so pa le posedli okrog mize in se počiviljali in govorili o pokojni lepe besede.

»Da, da,« spregovori župnik, »dobra je bila pokojnica, dve zastavi je darovala cerkvi: naj v Bogu počiva, pa lahka ji zemlja!«

Prisotni vzdihnejo ponavljajoč za župnikom: »Lahka ji zemlja! Pa v Bogu naj počiva!«

V drugi sobi je gostil mladi vdovec mlade

* Med Ukrajinci vzhodnega obreda je ponekod običaj, da se takoj po pogrebu opravi v pokojnikovi hiši t. zv. »panahida« za pokoj duše.

Svet obsegojoča razširjenost

je bila že takoj osigurana produktu, ki ima kakor ASPIRIN pri vseh prehladih, revmatizmu, glavo- in zobobolu tako zanesljivi in zdravilni uspeh, in ki je pri tem neškodljiv. Ni torej čudno, da je danes glas ASPIRINA prodrl že tudi v najoddaljene dežele.

ASPIRIN
Jedinstveni na svetu.

30 let ASPIRIN

»Verno ljudstvo Slovenske Krajine«

Veličasten sprejem škofa v Bogojini.

Slovenska Krajina, 29. junija.

V petek okrog 6 se je škof dr. Tomažič v spremstvu g. župnika in dekana I. Baša, z avtomobilom pripeljal v Bogojino. Na koncu vasi jih je sprejela velika množica ljudi, kjer se je prevzeli tudi ustavili. Tu so sledili pozdravni govori. V imenu šolske mladine je pozdravila škofa šolarka in mu izročila šopek cvetlic. Potem je pozdravila presvetlega mladenka iz vrst Marijinih družbenic in mu izročila šop krasnih belih nageljnov. Za bogojansko občino jih je pozdravil župan g. St. Horvat, za prosvetno društvo in domače dijaštvo je pozdravil škofa g. Fr. Bajlec, abs. pravnik.

Sledila je velika procesija po vasi med umetnim drevedom iz gabrovega in bukovega vejčja ter skozi številne slavloloke, ki so po večini bili izdelani po načrtih g. Fr. Bajleca in so bili res originalni.

Pred vrati ograje, ki vodijo v župnišče in cerkev, je čakal domači kaplan g. Breznik z gg. kleriki iz Bogojine. Tu je škofa pozdravil domači g. kaplan in g. dekan Baša kot domači župnik. Med njegovim iskrenim pozdravom se je marsikatero oko zarosilo.

Tudi škof je komaj spregovoril svojo veliko zahvalo. Med drugim je tudi rekel: »...Tudi jaz sem ginjen nad tako močnim sprejemom. Nisem mislil, da najdem povsod v Slov. krajini tako verno ljudstvo. Povsod se mi je zelo dopadlo, a v Bogojini še najbolj. Lahko mirno rečem, da ste verno ljudstvo, kajti tako veliko delo kot je vaša cerkev, ki ni samo v Sloveniji, ampak sploh v Jugoslaviji ena največjih podeželskih cerkev. V velikem številu ste se zbrali, a vem zagotovo, da tu ne gre toliko za mojo osebno čast, kot za čast Najvišjega, v čigar imenu sem prišel med vas.« Nato se je prevzeli podal v cerkev.

Drugi dan v soboto je bila sv. birmo. Zjutraj pred sv. mašo je podelil škof papeški blagoslov, a po maši je birmal nad 300 birmancev ob razvočnosti skoraj vse duhovščine dolnjelendavskega dekanata.

Vse to je spremljalo veselo petje, pritkavanje zvonov in močeno možnarsko pokanje. Deset minut pred 2 se je presvetli škof odpeljal naglo iz Bogojine, ker ga je služba klicala nazaj v Maribor.

Od Soče in Jadrana

Raje ples kot sveto mašo. Na binkošti in binkoštni ponedeljek se je vršil na Gradišču pri Prvačini ples. Župnik, ki opravlja faro ex currendo, je prejšnjo nedeljo oznanil, da ne pride maševat za binkošti, ako se ples ne odpove. Ples se je kljub temu vršil in sicer pod okriljem šolske fašistične organizacije »Balille«.

Moderno raznarodovanje. Goriški ženski fašjo je tudi letos organiziral »fašistične počitniške kolonije«. Okoli 300 šolskih otrok, povečini iz Tolminskega in Vipavskega, je pod fašističnim vodstvom odšlo v Gračevo na enomesečno letovišče. Starši so morali pripeljati otroke v fašistično dvorano v Trgovskem domu v Gorici. Izročitev se je vršila z velikim pompom ob navzočnosti političnih oblasti in milice.

Stari vodnjak in novi vodovod v Višnji gori

Višnja gora.

Po dolgih sejah in posvetovanjih je v jeseni naše mesto vendarle dobilo svoj vodovod. Prejšnji vodnjak na glavnem trgu s kipom zgodovinarja Valvazorja je prišel ob svojo veljavo, voda, ki je bila tako dobra in stanovitna, je usahnula. Naši pradedje so prav srečno izbrali načrt, da so okrasili svoj vodnjak z Valvazorjevimi kipom; saj so se tu zbirale pa pomnoževale ter odtoč raznašale vse mogoče in tajne novice našega mesta ter cele okolice. — in Valvazor jih je z budnim ušesom poslušal iz jutra v noč ter jih je zbiral iz dneva v dan, da jih ohrani poznim rodovom. Pa vodnjak je prenehal. Kuharice in deklet se ne zbirajo več k tako rednim sestankom — pa tudi Valvazor sedaj sameva, pa sanja o minulih dneh in premišlja kako bi jih rešil pozabljenosti. Zaslutil je, da mu »Olepševalno društvo«, ki se je snovalo v našem mestu, — da skrbi za olupavo Višnje gore in za tujski promet — da mu iz hvalečnosti že, prepleška njegov vodnjak, pa v prazne posode posadi vsaj kako zelenje, da se ne bo po njih zbirala različna nesnaga. Starejši Višnjani pa pravijo, da nam je Valvazor delil že boljše in stanovitnejšo vodo kot pa novi vodovod. In res! Komaj se je odstranil iz novih cevi neprijeten duh, komaj je dobila voda pravi okus — smo bili pa čez noč naenkrat brez vode. Studence se je ponižal in mesto v rezervoar, se je voda odtekala drugam. No pa po posvetovanjih — kako priti čimprej do vode, so po preteku 14 dni ukrotili vodo, da teče zopet lepo v rezervoar in upajmo, da smo do nadaljnjega z vodo preskrbljeni.

Ne v tujino!

Nikar brez premisleka v svet!

Ježica.

Iz pisma, ki ga je te dni poslal eden tukajšnjih delavcev, ki je pred leti odšel za delom na Francosko (Stiring-Wendel, Moselle), objavljamo v opozorilo našim ljudem, ki jih vleče želja po svetu, sledeči odlomek:

Tukaj ni več tako dobro, kakor je bilo prva leta, ko sem jaz sem prišel, ker je v Franciji sedaj preveč ljudi. Sicer imajo nekateri še srečo, da lepe denarje zaslužijo, ali to so le bele vrane. Kdor pa ima kup otrok in še slabo zasluži, je tukaj večji siromak kot doma. Pri vseh premožnostih družbah so vpeljali sedaj »Feierschlichte«. Skoro noben ponedeljek se ne dela, »Aufnahmeschein« a, za katerega si me prosil, nisem mogel nikjer dobiti. Povsod so mi rekli, da dotičnih listov ne izdajajo več rokodelcem, dobe jih edino še »kopačič in pa delavci na kontrakt.«

Tudi iz teh skromnih vrstic se lahko razvidi, kako riskirano je, brez tehtnega premisleka podati se v svet.

rakov vrača v hišo; v misli ima svet dobrega sosedu.

»Dve njivi in dve kravi in par volov... mora se reči, stvar ni slaba. Pa ne bo, mislim, tudi brez tega, da ne bi stari priložil nekaj v gotovemo... tje že stvar prošnjačev... Sele takrat bi si mogel vzeti hlapca in prikupiti košenico.«

Hlapec in košenica sta bili že davni vroči želji Vasilja Iljčiča, toda radi pokojne žene, ki ni ljubila novotarj, celo bala se jih je, si ni mogel tega želja oživit. Zato se je zdaj budila nada v Vasilju, da si bo lahko vzel hlapca in kupil ono košenico, za katero se je že njegov pokojni oče pogajal. Sele takrat bo vsem pokazal, kaj pomeni biti — gospodar...

S temi mislimi legne v postelj. Otroci so že spali pravično spanje, pokojno; takšno, kakor ga samo otroci spijo. Njihovo dihanje se je prelivalo po sobi in se zlilo v čvrčanje murnov in nočnih mušic.

Dolgo v noč, da še izza polnoči ni Vasilj Iljčič mogel zatisniti oči. Mislil je izmenoma na pokojno ženo in na Ksenjo Stecevo... Slišal je Ksenjin glas, kričeč in jezljiv, pa obenem, kako je pred njim vzplaval v nočni temi rdeča, okrogla, polna... In ponosna na par volov, na dve kravi, na dve dolgi in široki njivi, ki valovita v zlati pšenici...

(Konec prihodnjič.)

Tiho rezervo

za zimo pripravite Vašemu telesu ako se solnite z uporabo Niggerol olja ali kreme za solnčenje in masažo. Dobiva se povsod.

Drogerija GREGORIČ, Ljubljana, Prešernova ul. 5

Kaj pravite?

Gospod urednik! »Slovenec« prinaša leto za leto ob koncu šolskega leta statistično tabelo o učnih uspehih ali neuspehih na naših srednjih šolah. Številke, same številke. Pravi, da se da tudi s številkami zelo veliko povedati, očasih več kot z besedami. Le berimo, kaj vse se skriva v teh številkah!

Prvič: da število našega srednjšolskega dijaštva silno narašča. Na vseh šolah je študiralo 8052 učencev, od teh 2585 učenec, torej tretjina. Res, da med studijem marsikdo od tega števila odpade. Res pa je tudi, da vsakihi osem let izide iz naših srednjih kakor tudi višjih strokovnih šol (mislim obrtno in trgovsko šolstvo) približno isto število inteligenčnega naraščaja. Brez dvoma tiči tu vzrok slovenskega tako številnega inteligenčnega proletarijata. Res je, da ne more narodu škodovati, če ima visoko število izobraženstva, toda narodič kakor je naš, nima za vse — prostora. Dočim ima n. pr. češki narod primeroma še višji dotok inteligence, je stvar tam v toliko drugačna, ker inteligent, ki ne more dobiti primerne zaposlitve, prime tudi mesto, ki je morda nižje in številu šol manj zahtevno. Pri nas pa je žal v tem oziru narobe: inteligent bo raje živel brez dela na račun svojih staršev, kakor da bi se poprijel dela, ki zahteva nižjo izobrazbo. In rano na tem mi bolehamo!

Drugič: Neuspehi so po gimnazijah primeroma zelo veliki. Kočenska gimnazija, ki je po statistiki najslabša, ima 17,67 odstotkov popolnoma padlih in 17,33% ponačljajnih izpitolov. Tudi nekatere druge gimnazije izkazujejo skoraj tolikšno število padlih in ponačljajnih izpitolov. Kje tiči vzrok tem neuspehom? Ne morda v novi kvalifikaciji, ampak o kvaliteti današnjega dijaštva. Na eni strani vidimo silni porast dijakov, ki prihajajo iz vrst meščanstva in uradništva, na drugi pa silni padec dijakov iz vrst kmečkih slojev.

In še eno opazovanje se nam tu sili: vsa učiteljska moška in ženska izkazujejo silno lepe uspehe. Čemu? Ali ne morda zato, ker sprejemajo na svoje zavode le izbrane? — Gimnazije morajo sprejemati v prvi razred učence brez sprejemnih izpitolov. Kje je merilo o dobrih in slabih dijakih? V prvi razred prihajajo učenci iz četrtega razreda osnovne šole, še otroci. Dočim je kmečki otrok resen in studij ozame nad vse resno, ker mu je vedno pred očmi od skrbni in dela razoran obraz očeta in domače težke razmere, prihaja v gimnazijo razvajeni in navadno zmeraj sili otrok meščanskih staršev, ki mu je proo in poglavitno sport in druge slične zabave za duševni razvoj naše mladine tako malo koristne stvari in šele drugo resna šola.

Gospod urednik! Prav je, da »Slovenec« prinaša vsako leto statistične tabele o šolskih uspehih naših srednjšolcev, prav pa je tudi in pravično, da se javnost opozori na najpaznejše točke končnega pregleda o življenju po naših srednjih šolah.

Koledar

Sreda, 2. julija: Obiskovanje Marije Device; Oton, škof.

Osebnosti

— Predsednik višjega deželnega sodišča gosp. dr. Anton Rogina naslopi dne 2. julija 1930 svoj letošnji odmor.

— Dr. Josip Klemenc, asistent na arheološkem oddelku narodnega muzeja v Zagrebu je bil imenovan za kustosa istotam.

— Promocija. Na univerzi v Zagrebu sta 30. junija promovirala pisatelj Bogomir M. a g a j n a iz Gornjih Vrem, bivši predsednik »Borbe« in zagrebške »Danice«, in Ljubko Pagon iz Tolmina, član »Danice« v Zagrebu za doktorja vseh zdravstvenih. Iskreno čestitam.

— Državno železniško prometno šolo v Belgradu so absolvirali sledeči Slovenci: Z odličnim uspehom: Čoš Maks iz Ljubljane, Naveržnik Karl iz Maribora, Rozman Franjo iz Skofje Loke. — S prav dobrim uspehom: Požar Herman iz Maribora, Reje Srečko iz Grahovega, Stampar Anton iz Sturije pri Ptuj, Miloš Strgar iz Trsta.

— Iz vojaške službe. Poleg častnikov, katerih imena so bila objavljena že v večeršnjem Slovenscu, so napredovali z Vidovdanskim ukazom Nj. Vel. kralja, med drugimi še naslednji častniki: v rezervi in sicer v čin poročnika stesvi od 11. aprila 1929 konjeniški podporočnik Anton Sonenvald; vstevši od 17. decembra 1925 v čin zrakoplovnega podporočnika narednik-dijak Josip Leopold; stesvi od 17. decembra 1929 v čin inženjerskega podporočnika narednik-dijak Sava Sincin, Slavko Pajer, Bojan Grzinič, Ivan Urbas, Danilo Gačič, Kajetan Kavčič, Pavel Štitar, Zeljko Mlakar, Josip Karlovec, Josip Mihič, Ignac Verbič, Alojzij Krulac, Miroslav Kos, Rudolf Geberšek, Stanislav Zabkar, Vladimir Antolič, Ivan Hauptfeld, Crtomir Vrščaj, Jožef Neutra, Filip Karnus, Anton Bobek, Konrad Janežič, Rudolf Pavlečič, Karel Rakuša, Josip Pavlovič in Baltazar Kovač. — Imenovana sta za pomočnika poveljnika mostarskega vojnega okrožja peh. polkovnik Zvonimir Hagljan in za namestnika začasnega sodnika savskega divizijskega voj. sodišča konjeniški podpolkovnik Franjo Ridl.

Novi grobovi

† Uršulinka s. Anzelma Kalan. Škofja Loka: Dne 30. junija je umrla uršulinka s. Anzelma Kalan, učiteljica ročnih del na meščanski šoli.

N. p. v m.!

Se boljše in cenejša je
PALMA
zdravilna grenka voda.
DOBIVA SE POUŠOD!

Mala kronika

★ Gimnazija v Murški Soboti, od katere smo prejeli podatke, žal za en dan prepozno, izkazuje ob koncu leta 224 učencev, med njimi 44 učenec (16%); Z odliko je izdelalo: 14 učencev, 2 učenki (6%); prav dobro: 58 učencev, 8 učenke (22%); dobro: 76 učencev, 15 učenki (34%); skupno izdelalo 148 učencev, 20 učenki (62%). Ponačljajni izpit ima 48 učencev, 11 učenki (23%). Ni izdelalo 28 učencev in 13 učenki (15%).

★ Novomeški maturanti. Maturo je delalo 16 dijakov in dijakin v sicer: Berkopce Jože, Erpič Jože, Gundel Alojzij, Ipavec Viljem, Mehle Milan, Ogrin Bogomir, Omahen Franc, Saje Radoslav, Segečin Jože, Škerlj Bogdan, Skoberne Bogomil, Kroll Gabrijela, Modic Danica, Bele Anton, Misjak Antonija, Vojska Zlata. Podčrtani so napravili s prav dobrim uspehom.

★ Maturante ljubljanskega drž. učiteljskega iz leta 1885, vabim na sestanek dne 5. julija v Ljubljano, da proslavimo skupno 45 letnico mature. — Zbirališče ob 10. v Zvezdi. Franjo Lovšin.

★ 4. julija na predvečer praznika slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda, naj zaplapolajo na vseh gričih in vrhovih naših gora kresovi. Ti kresovi ojačajo narodno in državno samozavest med ljudstvom v obmejnih krajih, bratom in sestram na severu in jugu pa naj bodo dokaz, da nismo pozabili na nje.

★ Dekliška zborovanje na Sv. Planini. Vankolno deklisko zborovanje se vrši letos na Sv. Planini od 8. do 11. julija. Dnevni red: 8. julija popoldne zbiranje in nabiranje dračja za kres. Ob 7. večerja. Od pol 8. do 8. molitev in petje. Nato kres. 9. julija ob pol 7. sv. maša. Ob 7. jutranja telovadba. Ob pol 8. zajutrek. Ob 8. predavanje: Zena-mož (F. Klethofer), razgovori in debata do popoldne. Od 12.—1. počitek. Ob 1. kosilo, popoldne izprehodi in debate po skupinah. Večer kakor 8. julija. — 10. julija kakor 9. julija s predavanjem. Težnje in problemi sodobnosti in ženino delo (M. Dobovšek). Popoldne izleti in izprehodi z referatom: kako bomo delali v krožkih (E. Zlebnik). Večer isto. — 11. julija ob pol 7. sv. maša s skupnim sv. obhajilom. Predavanje ob 8.: Zena in Cerkev (dr. St. Cajnar). Popoldne razhod. Sv. spoved opravi doktor. Občeli se praktično za planine. Prenosišče na senu. Vzemi s seboj pelerino ali odejo. Izhodna postaja je Zagorje. Iz Ljubljane odhajamo ob 13.49, iz Maribora ob pol 14. Za hrano vse skupaj 12 Din. Pri-nesi pa s seboj kruh, za večerjo mrzle prigrizke in poleg skodelico ter žlico. Javi se na naslov: Bogomila Lavrič, Ljubljana, Poljanska cesta 13/III.

★ Izletniki in potniki, pozor. Od 1. t. m. naprej prodaja pisarna Tourist Office v hotelu Miklič, nasproti glavnega kolodvora v Ljubljani poleg inozemskih železniških vozovnic tudi vozne listke za naše železnice, kar bo posebno našim turistom, izletnikom in drugim potnikom dobro došlo.

★ Rdeči križ v boju proti nalezljivim boleznim. Škratinka, ki je v zadnjih tednih močnejše nastopila v nekaterih krajih Dravske banovine, zlasti v Berovnici, je povzročila, da je splošna javna bolnica ljubljanskega tupa prenapolnjena, da vanj ne morejo sprejeti niti najnujnejših slučajev. Da od-pomogo tej hipni zadregi, je Oblastni odbor Rdečega križa stavil sanitetno upravo na razpolago svojo kompletno Doeckerjevo sanitetno barako, katere bi lahko sprejela vase 30 do 40 bolnih otrok.

★ Samoumor v Kočevju. V soboto, 28. junija se je obesil 23 letni kovaški pomočnik Josip Bachmayer. Obesil se je na močno vrvico v skednju. Zvečer se je še veselo razgovarjal z vajenci, ki so ležali z njim vred. Naročil je njim in sebi tudi nekoliko pižve. Po tem je izginil in se šel obesiti. V soboto jutraj je šel po koso in klepalnik v isto šupo kovaški mojster G. J. Bachmayer. Ko je vstopil v skedenj, je zapazil v bližini vrat viseti moško truplo, ki je bilo z obrazom obrnjeno proti notranjosti skednja. Šel je okrog trupa in pogledal obraz. Odkril je. Spoznal je nesrečni oče svojega lastnega sina. Kaj je vodila nesrečnega mladeniča na samomorilno pot, se ne ve.

★ Smrti na meji. »Isosno«, glasilo goriških fašistov poroča, da je obmejna milica na meji pri Ledinah našla truplo jugoslovanskega državljana Tomaža Baslija iz Koprivnice v občini Osilca, ki leži tik ob meji. Baslija je bil rojen 1. 1848.

★ Zelo priden akademik-filozof, soliden, dobro znan našemu uredništvu, pa jako reven, delo preko počitnice kakšne zaposlitve, bodisi kot inštruktor (za francosčino in druge predmete) bodisi kot pisarniška moč (ima prakso in piše na stroji). Naslov se izve v našem uredništvu.

★ Soterji in avtomobilisti pozor! Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani priporoča šoferjem, avtomobilistom in lastnikom avtomobila knjigo šofer in samovozač, ki jo je spisal inž. Josip Stofa. Knjiga obsega ca 300 m nudi vse kar mora znati in vedeti šofer, avtomobilist. Temeljito se bavi s konstrukcijo, delovanjem in nego avtomobila. Knjiga obsega še 300 jasnih slik, ter slovar tehničnih izrazov. Kdor hoče napraviti šoferski izpit se mora poslužiti te knjige, ker izpraševalna komisija izprašuje le iz te knjige. V celo platno vezana knjiga stane 140 Din in se naroča v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

★ Vreme v državi. V Ljubljani je kazal barometer 759.8 mm, termometer 16 do 28.5°C, mirno, popolnoma oblačno, megla. V Mariboru je kazal barometer 758.2 mm, termometer 17 do 25°C, južnozhodni veter, jasno. V Zagrebu je kazal barometer 758.6 mm, termometer 18 do 26°C, mirno, poloblačno, 9 mm dežja. V Belgradu je kazal barometer 757.3 mm, termometer 18 do 32°C, veter zahodnoseverozahodni, oblačno, 6 mm dežja. V Sarajevu je kazal barometer 759.8 mm, termometer 14 do 31°C, mirno, oblačno, 1 mm dežja. V Skoplju je kazal barometer 757.4 mm, termometer 18 do 31°C, mirno, oblačno, malo dežja. V Splitu je kazal barometer 757.2 mm, termometer 21 do 32°C, vzhodnoseverozahodni veter, jasno, v zadnjih 24 urah 5 mm dežja. Na Rabu je kazal barometer 757.3 mm, termometer 24°C, veter južnovzhodni, prav malo oblačno. Na Visu je kazal barometer 757.1 mm, termometer 19°C, severni veter, jasno.

★ Sprejme se oženjen hišnik s 16. julijem za hišo v sredini mesta. Ponudbe na upravo lista pod »Hišnik-obrtnik«.

Nesreča ne počiva

— Nesreča pri delu. Spodnja Poljskava. Brančičevo hišo je zopet zadela nesreča. Gospodar Ludovik Brančič je prišel tako nesrečno z desno roko pod žago, da mu je odrezalo tri prste na desni roki. Avto poljskavske požarne brambre je ponesrečena prepeljal v mariborsko splošno bolnico.

— Nesreča pri delu. Iz Brežice 30. junija: Dne 27. junija popoldne je v opekarni Treppo v Sv. Lenjartu 16 letni Drnač Miha iz Trebež na Dvažal zemljo za strešno opeko. Pri delu je pognal voziček po tiru in se hotel umakniti drugemu, pri tem pa je predaleč odskočil vstran, da je padel z desno nogo nekako 1 m globoko, ravno nad valjarja, ki drobita zemljo za strešno opeko. Valja sta mu zagrabila desno nogo za prste in mu pobrala kožo z njih. Ranjenega Drnača so najprej obvezali v tovarni, ter ga nato preneli v bolnico v Brežice.

Od solnca zarjavelo zdravo kožo dobite, ako Vaše telo pred zračno in solnčno kopeljo nadrgnete z

NIVEA-CREME

tudi pri oblačnem nebu, kajti tudi veter in zrak ožgata telo. Toda telo mora biti suho, ko je direktno obsevano po solnčnih žarkih. Poprej pa se treba dobro nadrgniti z Nivea-Creme. S tem si znatno zmanjšate nevarnost pekoče solnarice. Vsled samo v njej vsebujočega Eucerita prodre Nivea-Creme z lahkoto v kožo in šele prenikla krema more popolnoma uveljaviti svoj blagodejni učinek.

Trgovina v Jugoslaviji: Jugosl. P. Beiersdorf & Co., d. o. o. i. Maribor, Meljska cesta 56

Doze po Din 3, 5, 10 in 22, tube po 9 in 14

Ljubljana

Ameriški novomašnik v Ljubljani

Kot 4 letni deček se je izselil gospod Fr. Josip Cagran s svojimi starši v Ameriko. Po dovršenih rednih studijih je vstopil v red sv. Frančiška v Jolietu Lemont Ill. Ker ni bil dovolj podkovan v slovenščini je prišel pred dvema leti v domovino, kjer je nadaljeval studije pri oo. frančiškanih v Ljubljani in jih sedaj dovrši. Dne 7. julija, to je v ponedeljek ob 8 zvečer se bo odpeljal z glavnega kolodvora nazaj v svojo novo domovino Ameriko, kjer bo za mašnika posvečen in pel novo mašo v navzočnosti svojih staršev, bratov in naših izseljencev.

○ Zlat kongresni znak, ki ga bo starešinstvo Jugoslov. gasilske zveze ob priliki vseslovenskega gasilskega kongresa poklonilo Nj. Vel. kralju Aleksandru, je razstavljen v Schwentnerjevi izložbi.

○ Početniška kolonija ljubljanskega krajevne odbora Rdečega križa na Trati v Poljanski dolini. V kolonijo so sprejete po predlogih šolskih uprav in na temelju zdravniške preiskave naslednje deklice: Bevc Marija, Bizjak Gizela, Bonča Marija, Brejc Marija, Bučer Ljudmila, Firm Ivanka, Jakolin Leopoldina, Grajland Marija, Keržič Ivana, Kitek Vera, Klančar Franja, Kmetič Roza, Kunc Vera, Krulc Stefanija, Lesar Davorina, Lombarda Vera, Majdič Ivana, Makovec Ana, Močnik Melita, Ogrin Franja, Osterc Božena, Pečnik Ana, Poljšak Danica, Pregelj Davorina, Stokovič Vida, Setina Marta, Sušteršič Angela, Toplak Leopoldina, Vaneli Ana, Zupančič Ana. S posebnimi dopisi smo obvestili starše teh deklic. Kolonija se odpelje v soboto, dne 5. julija ob 9 izpred Mestnega doma z avtobusom. Kolonistinja se naj zberejo ob pol 9. dop. pred Mestnim domom v spremstvu svojih staršev.

○ Umrl je na svojem domu na Resljevi cesti 24 g. Franc Lesjak poštni uradni ravnatelj. Pogreb bo danes ob 5. popoldne. N. p. v m.!

○ Radi snajenja in beljenja poslovnih prostorov v Zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece v dne 3. in 4. julija t. l. ne bo poslovalo v dežji polikliniki in posvetovalnici za matere.

○ Opoldanski brzovlak, ki vozi skozi Ljubljano proti Dunaju in Pragi, bi potreboval od Ljubljane do Maribora še nekaj voz. Brzovlak je namreč sestavljen le iz čeških in avstrijskih voz, ki prihajajo iz Reke in Trsta ter vozijo naravnost na Dunaj in v Prago. Voz je seveda le toliko, kolikor je to potrebno za avstrijske in češke potnike. Brzovlak pa vozi par sto kilometrov tudi po naši državi ter se ga zlasti ljubljanci radi poslužujejo. Zadnje soboto je na ljubljanski postaji vstopilo sila potnikov, morali so pa seveda vsi stati, ker je bil brzovlak že od Rakeka sem polno zaseden. Bilo bi zato prav res potrebno, da se tudi med Ljubljano in Mariborom ter obratno upostavi po en ali dva voza k temu brzovlaku ter onemu, ki se popoldne vrača proti Ljubljani.

○ Umrl so v Ljubljani v času od 22. junija do 30. junija: Pavel Kunstler, kov. mojster, 88 let, Dunajska c. 58; Jakob Černe, žel. kretnik v p., 67 let, Vrtna ul. 22; Franc Čelešnik, invalid, 25 let, Sv. Petra c. 81; Ivana Mohar, mestna uboga, 73 let, Japljeva ulica 2; Marija Pogorelec, vdova revidenta, 73 let, Gorupova ul. 4; Vinko Zirnstein, strgarski mojster, 65 let, Zavrti 5; Anton Adler, poštni poduradnik v p., 80 let, Bleiweisova c. 5. V bolnišnici so v istem času umrli: Franc Zagar, delavec 38 let, Prezid pri Cabru, Jožefa Jerala, tobačna delavka, 49 let, Preska pri Medvodah; Jožefa Filipič, postrežnica, 23 let, Grudnovo nabrežje, baraka; Metod Eržen, duinar, 21 let, Sv. Jošt pri Kranju; Antonija Gorenc, užitarica, 69 let, Hrušice 21; Ciril Peklar, sin postrežnice, 2 leti, Apihova ul. XIII; Srečko Birk, duinar, 43 let, Domžale 24; Ivana Rešek, žena strojevoje, 65 let, Vevče 35; Jakob Horšitz, zasebnik, 51 let, Bruno Cernichopol 44; Vanda Krajc, hči posestnika, 24 let, Grahovo 14 pri Cerknici; Marko Popovič, trgovec, 24 let, Suhor

Maribor

□ Prof. Josip Zidanska zadnja pot. Že pred 3 popoldne so se pričeli zbirati pred hišo žalosti iz cele školije, prijatelji, znanci in častilci pokojnega prof. Zidanska, da ga spremijo na njegovi zadnji poti. Po blagoslovitvi, ki jo je ob asistenci dr. Močnika in dr. Mirta izvršil pomožni škof dr. Ivan Tomazič, je »Maribor« pod vodstvom kapelnika Janeza Gaspariča odpel žalostnike »Spomlad«. V veličastnem spremstvu se je nato razvil sprevod na Magdalensko pokopališče, kjer se je po izvršenih molitvah poslovil v vzvišenih in pretresljivih besedah od pokojnega prof. Zidanska pomožni škof dr. Ivan Tomazič, ki je slavil pokojnikov plemeniti značaj in velike zasluge, ki jih je imel kot dolgoletni profesor bogoslovja in ravnatelj semenišča. Nato je »Maribor« v poslednje slovo zapel žalostnike »Človek glej«. Pogreba so se poleg drugih številnih odličnih osebnosti udeležili tudi podban dr. Pirkmajer, prelat dr. Slavič kot zastopnik ljubljanske teološke fakultete, mestni župan dr. Juvan, gimn. ravn. dr. Tominec in predstojnik mestne policije nadsvetnik Keršovan, ter ravn. moškega učiteljskega dr. Potočnik. Prof. Zidansku bodi ohranjen večen spomin.

□ Na početniško kolonijo pri sv. Martinu na Pohorju sta odšli večeraj jutraj dve skupini in sicer ena z vlakom čez Slovensko Bistrico, druga z mestnimi avtobusi čez Poljskavo, skupno 110 otrok. Od teh ni avlo 50 s podporo mariborske mestne občine, 20 s podporo banske uprave, ostali pa na lastne stroške. Danes prispe še 40 otrok iz Varazdina in Krapine, ki jim je društvo za zdravstveno zaščito otrok in mladine pripravilo spalnice in oskrbo v šmartinski šoli. Kolonijo vodi upravitelj banovinskega Dečega doma Dimnik, zdravstveno nadzorstvo vrši šef tukašnega Zdravstvenega doma dr.

Družba sv. Rafaela za varstvo izseljencev se bo poslovila od tega novega delavca v vinogradu Gospodovem na glavnem kolodvoru. Ker ima družba sv. Rafaela po svojih pravilih med drugimi tudi skrbeti za duševni blagor naših izseljencev in udržavati zvezo med našimi izseljenci in domovino, vabi vsa društva, katerim so naši izseljenci pri srcu in osobito vse naše izseljence, ki se nahajajo sedaj v domovini, naj počaste novega mašnika pri svojem odhodu ob navedeni uri na glavnem kolodvoru.

Zobni atelje

ROZA SCHWEIGER

Kolodvorska ulica 28/I., je zopet odprt.

pri Crnomlju; Katarina, 67 let, zasebnica, Prim-skovo pri Kranju; Marija Režaj, duinarica, 44 let, Skofljica 32; Matija Petrič, kajzar, 60 let, Studence — Ig 47; Jera Povčič, žena posestnika, 42 let, Sevnica pri Gradišču; Ida Petrič, žena šol. upravitelja, 60 let, mešne vile za artiljerijsko vojašnico XIV; Ignac Maček, 47 let, ključ. pomočnik, Bohoričeva ul. 7; Vinko Košir, sin delavca, 2 leti, Drašča pri Borovnici.

○ Med vedrilci ob dežju. Vidovdanska ploha je marsikoga našla nepripravljenega in brez dežnika kar sredi pota. Sicer je res, da si poštenega Kranjca brez marale ne moreš predstavljati, toda kdo bi z maralo v roki ključoval in izzival lepo jutro solčnega Vidovega dne? »Presnela kapa! Kar naenkrat se je spomnil, da ga že dolgo ni bilo,« prisopiha postarna ženica, zavita čez glavo, pod okrilje obcestne hiše tam na Tržaški cesti. Lilo je res kakor iz škafa. Drveli so ljudje sem pa tja, najkrajšo pot si je izbral vsak in naenkrat je stalo ob zidu tiste hiše nič manj kot 15 oseb in 6 koles. In se je razvil pogovor. Možak, moker kot miš, je dejal: »Ha, lepo je tukaj v Ljubljani, lepo, lepše kot pri nas v Bevkah. Samo tole je narobe, kadar se takale ploha narajama, nimam kam iti. Če me tam doma zajame, je vseeno, da sem le blizu hiš. Smuk — v prvo! Noben me ne bo grdo gledal ali celo ven vrget. Toda, kaj bi pa rekli tule — če bi k gos-podi kar vdrl v stanovanje. Saj bi me kot tatut dali zapreti, škrici salabolski!« In drugi: »Ja, veš, je tako. Postavljajo se spomeniki, čedne barake in vsemogoče, kar je vse prav, če je denar, ampak najprej naj bi stalo to, kar je neobhodno potrebno, postavim kaka lopa, nič drugega kot štiri kole v zemljo in ravno pločevinasto streho navrh, pa je!« »To ti govoriš,« mu odgovarja mokri mož, »ki si iz Dragomerja doma. Kar povej gospodom, ki jim je to mar, smejali se ti bodo. Ali misliš, da bi bila tako lopa cir za Ljubljano? In veš, da gospodje gledajo predvsem za cir! Če bi bilo pri vas mesto, vem, da bi taka lopa že stala. Pa kje je še tisti čas, da bo mestna meja tako daleč.« »Zakaj ne? Zmislijo si lahko to. Saj so tudi dejali, da bo ves Vič pod mesto in St. Vid, pa na obe strani tramvaj!« »Zmislijo! Ti si tudi lahko misliš. Toda misli in na-praviti, to je kot noč pa dan. Ampak jaz pa bom nekaj naredil. V ponedeljek bom šel orat. Tale dež bo zemljo ravno lepo zrahljal.« — Tako sta modrovala možaka z dežle.

○ Ne samoumor, ampak nesreča! Večeraj smo poročali, da se je na Prulah loka zastrupil neka ženska. Poročajo nam, da to ni bil nameravan samoumor, ampak gola nesreča. Ženska je bilo zelo slabo. Zato je v temi segla po kapljicah za žolodec. Pomotoma je zgrabila steklenico s kislino. Tudi beseda o alkoholu ne more leteti na njo, ker ga nikdar ne pokuši.

○ Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1; Mr. Bohinec, Rimska cesta 24 in dr. Stanko Kmet, Dunajska cesta 41 (Sv. Krištof).

Vrtovec. Kuhinjo in notranjo oskrbo so prevzele č. šolske sestre iz Slovenske Bistrice. V preteklem mesecu je bilo oskrbovanih pri sv. Martinu 48 otrok in sicer 38 iz Maribora in 10 iz Celja.

□ Smrtna kosa. Umrla je v splošni bolnici v starosti 34 let trgovska nastavljenka Olga Mikiš. Pogreb bo danes ob 16. uri iz mrtvašnice splošno bolnice na magdalensko pokopališče.

□ Cvetlični nabiralni dan priredi v nedeljo, dne 6. t. m. Rdeči križ na Pobrežju. Namen društva je občinstvu znan; zato se naproša, da ne odklanja prodajalk znakov. Popoldanska dobrodela prireditev se prične ob 16. uri.

□ Nevoljni so mariborski ribiči radi tistega motornega one, ki od sobote sem po Dravi navzgor in nizdol neprestano ropoče. Pritožujejo se radi to zgube in nerodnosti; nič več belic — pravijo. Upravičena nejevolja. Strokovnjaki pravijo, da se bodo ribe vendarle privadile neprestanemu žum in ropotu. Pri tistem motornem one pa bo seveda ostalo; pa ne samo ostalo. Ob frekvenci, ki jo izkazuje takaj ob početku otvoritve omenjene proge Maribor—Mariborski otok promet z motornim čolnom, se je celo pokazalo, da en motorni čoln izdaleka ne zadošča. Zato se je Družba »Dravska plovba« odločila, da nabavi še drugi motorni čoln, ki ga bodo krstili na ime »Jugoslavija«. Se bodo belice lažje in hitreje privadile: mariborskim ribičem v pomirjenje in hasek.

□ Siferski izpit je napravila pred komisijo za izpite motornih voznikov znana in ugledna športistica dr. Zora Ravnikova.

□ 30 letnica obstoja obhaja na slovensen način v petek in nedeljo tujkaneje kolestarsko društvo »Edelweiss«. V oetek bo slavnostna skupščina, v

nedeljo pa mednarodne jubilejne tekme. Za razvoj kolesarstva v Mariboru ima omenjeno društvo velike zasluge.

Mednarodne rokborbe se drevi zaključijo. Deseto kolo v ponedeljek zvečer je prineslo sledeče rezultate: v odločilni borbi Belič (Bolgarija) proti Weiszu (Madžarska) je po zelo napeti in ogorčeni borbi zmagal v 27. minuti Belič. Odločilna borba med Janešem (Jugoslavija) in Kawanom (Avstrija) je končala v 35 minuti z zmago Avstrije. Borba Marko de Petri je končala v 12 minuti z Weiszovo zmago.

Mariborski M. O. (medklubiški odbor LNP) ima svoj redni občni zbor dne 9. t. m. ob 20. uri pri Orlu.

Maribor in tujci. V preteklem mesecu je bilo pri tukajšnjem zglasevalnem uradu prijavljenih 1749 tujcev in sicer: 1384 Jugoslovani in 365 inozemcev; med temi jih je bilo 175 iz Dunaja in 84 iz Grada. Dunajčani torej še vedno prvačijo med inozemci.

Kolonija pod oboki drž. mosta narasla. Pod drž. mostom se je naselil deložiranecek Jakob Sket z osemčlansko družino. Preje je stanoval ob bregu 16, kjer so ga deložirali. Kolonija pod oboki drž. mostu šteje sedaj že sedem družin. Ali ni to za Maribor sramota, velika sramota?

Gostovanje članov mariborskega Narodnega gledališča. Člani Narodnega gledališča in sicer: Stefa Fratikova, Stjepan Ivelja, Pavel Rasberger in Franjo Tovornik pridejo v mesecu juliju gostovanja v sledečih krajih: 2. julija v Rušah, 3. julija v Dravogradu, 4. julija v Prevaljah, 5. julija v Zalcu, 6. julija v Šoštanj, 8. julija v Konjicah, 9. julija v Smarju pri Jelšah, 10. julija v Laškem, 11. julija v Slovenjgradcu. Na sporedu so koncertne, operne in operetne arije ter komedije.

Ljudsko gibanje. V mesecu juniju je bilo v Mariboru 105 rojstev, 59 smrtnih slučajev in 31 porok. V stolni župniji je bilo 64 rojstev, 12 smrtnih slučajev in 7 porok; v frančiškanski župniji 6 rojstev, 3 smrtni slučaj in 7 porok; v magdalenski župniji 20 rojstev, 42 smrtnih slučajev in 17 porok. Pri pravoslavcih 1 smrtni slučaj, pri protestantih 2 rojstvi.

Fantje med seboj. 29 letnega posestniškega sina Franca Črnko iz Zinice pri sv. Lenartu je pričakalo v zasedi troje fantov in sicer Jože H., Tone D. in Tone G. Navalili so se nanj, pri čemer se je Črnko zrušil v mlaki krvi na tla. Zadobil je z nožem nevarno rano v levo pleče. Prepeljali so ga v tukajšnjo bolnico. Njegovo stanje je zelo resno.

Preko tukajšnje posredovalnice dela dobi zaposlitev 1 majar, 28 hlancev, 9 pastirjev, 12 poljskih delavcev, 1 pekar, 1 izdelovalec opeke, več ključavničarjev, mehanikarjev in električarjev, 40 tesarjev, 3 črkoškarji, 1 steklar, 1 mlinar, 3 gramozni delavci, 20 pomožnih delavcev za regulacijo Mure, več vajencev, 14 kuharjev, 22 služkinj, 8 kmečkih dekel, 1 postrežnica, 3 vzgojiteljice, 2 plačilni natakariči, 2 poslužnice, 1 hotelska sobarica, 5 poljskih delavcev, 4 delavke za oblikovanje ovratnikov, 2 gospodinj, 1 šivilja in 2 šivilni vajenki.

Celje

Autobus Rogaska Slatina — Celje — Doberna. Poleg dosedanje zveze iz Dobrne skozi Celje v Rogasko Slatino, t. i. ob 11.55 iz Dobrne, skozi Celje 12.45, v Rogasko Slatino ob 14.25, bo od 1. julija do 31. avgusta le ob sredah, sobotah, nedeljah in praznikih vozil večerni avto, ki odhaja iz Rogaske Slatine 19.55, skozi Grobelno 20.40, skozi Celje ob 21.25, v Dobrno ob 22.15, ter se vrača še isto noč ob 22.30 v Celje. Gostje iz Dobrne bodo imeli torej kakor doslej opoldne takojšnjo zvezo v Rogasko Slatino, zvečer pa iz Rogaske Slatine skozi Celje, v Dobrno. Celjani pa tudi zvečer ob 22.30 povratek v Celje.

Ptuj

Vojaske vaje. Mesno načelstvo razglasa: Glasom obvestila komande pontonirskega polka v Ptuj se vrše v času od 15. julija do konca oktobra t. l. vojaške vaje na Dravi v Ptuj in sicer v območju obeh mostov ter v prostoru do 500 m od železniškega mosta navzdol. Vred tega je vožnja na označenem prostoru ob delavnih prepovedana od 5.30 do 11 ter od 15 do 19. Straža bo postavljena 1 km 300 m od lesenega mostu navzgor na desni obali ter bo imela rdečo-belo tablo. Vsi splavarji in druge osebe, ki se s plovbo pečajo, imajo, ko opazijo signalno tablo, pristati in sicer 300 m pred signalom. V času od 1. avgusta do konca oktobra se bodo vršile tudi nočne vaje ter je v tem času radi tega tudi od 20 do 2 v jutro vsak promet na Dravi v označenem prostoru najstrožje zabranjen, posebno, ker ne bo v tem času postavljena nikakršna straža. Ob nedeljah je promet po Dravi prost. Osebe, ki bi se ne ravnale po teh navodilih, nosijo same odgovornost za morebitno škodo.

Izletu pevskega društva »Cecilijac« se priključi v Rogasko Slatino dne 6. t. m. tudi Prosvetno društvo. Odhod iz Ptuja ob pol 9, ob 10 sv. maša v Rogaski Slatini, ob 12 skupen obed, povratek pa po razpoloženju. Avtomobilska vožnja tja in nazaj ter obed bo stalo samo 50 Din.

V ponedeljek se je zaključil nabor za ptujski okraj. Naborna komisija je obstojala iz zg. komandanta mariborskega voj. okrožja polkovnika Svetozarja Stojadinoviča, kapetana Čeliharja in dr. Popoviča, zdravnika v Celju. Pri tej priliki smo dolžni omeniti fante iz Zlatotičja in Gerečje vasi. Ti so po mestu peli

najlepše pesmi in njih petje je res krasno odmevalo po ulicah. Kdor jih je poslušal, jih je naprosil, naj še eno zapojejo. Pa tudi njih zadržanje je bilo odlično. Nikakega ravnanja, nikakega prepira, nikakega incidenta. Po njih se da konstatirati, da imajo dobro organizacijo in da so zelo disciplinirani. Taka pevska družba bi bilo ustanoviti v vsaki vasi in vse vasi našega okrožja bi morale napredovati na način kot fantje v Zlatotičju in Gerečji vasi, ki so s svojim lepim vedenjem in krasnim petjem naravnost paradirali po mestu. — Vsa čast vam, fantje!

Novo mesto

Umrla. Dne 28. junija je umrla v Novem mestu gospa Fani Ropaš, vdova po hran. tajniku, v starosti 71 let.

Voz s parom konj padel v potok. Posestnik Kastelic, po domače Vidic, iz Skrijančega pri Novem mestu je peljal dne 27. junija hode na Kovčičevo žago. Ko je hode izločil, je hotel pri potoku Težka voda na strmini obrniti voz, da bi mu ne bilo treba iti domov po cesti. Pri obračanju voza pa so zdrčali konji z vozom v potok. En konj se je pri tem pobil in utonil. Le s težavo so rešili drugega konja in voz iz vode. Kastelic, ki se mu k sreči ni nič zgodilo, ker je pravočasno odskočil, trpi škodo okrog 8000 Din.

Blagoslovitev zvonov. Na praznik sv. Petra in Pavla dne 29. junija se je vršila v Smolenji vasi pri Novem mestu slovesna blagoslovitev in posvetitev dveh novih bronastih zvonov. Ob 10. dopoldne je bila sv. maša, po maši pa blagoslovitev in posvetitev obeh zvonov. Sv. mašo, kakor tudi blagoslovitev je izvršil mik. g. prošt Karel Cerin. Vse bogoslužje je bilo združeno z darovanjem za zvonove.

Pozor dijaki! Novomeško gimnazijo obiskuje primeroma veliko število dijakov. Število 378 je za Novo mesto že precej. Da pa more študirati toliko dijakov, ki so po večini iz revnejših slojev je vzrok, da Novomeščani radi podpirajo naše dijake. Letos je pripravljena tak. podružnica »Slovenec« posredovati za hrano in stanovanje onim revnim dijakom, ki nameravajo vstopiti v I. razred tukajšnje gimnazije, pošljejo naj le podružnici svoj natančen naslov in rojstne podatke (po možnosti tudi ubožni list) najkasneje do 15. julija. Na poznejše prijave se ne bo oziralo. Starost dijaka ne sme biti pod 11 a ne presegati 13 let. Hrana in stanovanje se dobi skupno od 200—450 Din mesečno.

Na mesčanski šoli v smihelskem samostanu D. N. D. je bil istotako kot na drugih šolskih zavodih zaključek šolskega leta na Vidov dan, dne 28. junija s sveto mašo, po maši je bila prirejena mala akademija ter razdelitev spričeval. Vseh učenek na tej šoli je bilo 142, ki so vse dobro izdelali. Maturo je napravilo 31 učenek in sicer: 10 z odličnim uspehom, 21 s prav dobrim uspehom, 1 učenka pa ima ponovljalni izpit iz enega predmeta.

Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI priredi v Novem mestu prirojevni tečaj za krojače in krojaške pomočnike, ki se bo vršil od 7. do 26. julija t. l. v Rokodelskem domu. Tečaj bo celodnevni. Poučeval bo znani strokovnjak g. Fran Kersnič iz Ljubljane. Pristojbina za tečaj bo znašala 100 Din. Stroški za merila, papir in razne druge potrebitine, katere bo za udeležence na njihove stroške nabavil zavod predvidoma ne bodo presegali 100 Din. Prijave za tečaj je treba poslati neposredno zavodu PO Zbornice TOI v Ljubljani z navedbo tečnega naslova. Udeleženci naj se zgledajo 7. julija t. l. ob 8. uri zjutraj v Rokodelskem domu v Novem mestu. Opozorjamo krojaške mojstre in pomočnike na to redko priliko, ki se jim nudi, da se morejo v svoji stroki izpopolniti. Ker se vrši tečaj v času ko je mriva sezona za krojaško stroko, je tudi čas za udeležbo jako prikladen.

Cerkveni vestnik

Pri uršulinkah v Ljubljani se prično duhovne vaje 17. avgusta zvečer in se zaključijo 21. avgusta zjutraj. Vodi jih veleč. P. Krizostom Sekovanič, O. F. M. K obilni udeležbi vabi predstojništvo.

Iz društvenega življenja

Akademski pevski zbor ima drevi skupno vajo in važen razgovor, od katerega bo odvisno, ali nadaljujemo še z vajami ali ne. Prosimo torej, vsi in točno! — Odbor.

Naše dijaštvo

Zadnja navodila za Nazarje. Tisti, ki ne grejo peš preko Kamnika (Črnlince) in ki ne pridejo s štajerske strani, odidemo iz Ljubljane v četrtek, dne 3. julija z vlakom, ki odhaja ob 13. (prihod v Celje ob 15.08 min., odhod iz Celja 16.16 min. in prihod v Paško vas ob 17.48 min.). Vzemite seboj pelerino in kak instrument. — Prehrana bo stala za ves čas 20 Din. — Tisti, ki se še dozdaj niso javili, pa se nameravajo zborovanja udeležiti, naj se nemudoma z dopisnico prijavijo na naslov: Joško Slanec, pri gostini Remic, Nazarje pri Mozirju, Savinjska dolina. — Na veselo svidenje! Odbor SDZ.

Abiturienti, ki se jeseni nameravajo včlaniti v Akademski menzi (Marčanišče) naznanja Dijaško podporno društvo, naj nemudoma pošljejo svoje poštenske naslove, da jim ni dopoljšemo nabiralne pole. — Pri zniževanju relutuma (pri hrani) se bo društvo predvsem oziralo na nabiralne pole. Naslovi naj se pošljejo na ime: Rak Maks, abt. phil. Akademski dom, Ljubljana (Miklošičeva c. 5).

Sporti

FERENCVAROS : ILIRIJA.

V četrtek gostuje v Ljubljani plavalna sekcija budimpeštanskega kluba Ferencvarosa. Ferencvaros pošlje v Ljubljano svoje waterpolo moštvo, ki bo igralo z ilirijanskim v kopališču Ilirije. To bo prva mednarodna prireditev te vrste v Ljubljani, in je razumljivo, da vlada že sedaj med prijatelji vodnega sporta veliko zanimanje za to prireditev. Posebno se, ker je znano, da so Madjari v waterpolo igri pravi umetniki.

SPORT V PROVINCI.

V zadnjem času se je pričelo živahno gibanje v raznih sportnih panogah tudi v mlajših provincijalnih mestih. Agilni sportniki na Gorenjskem so organizirali tekmovalstvo za prvenstvo na Gorenjskem. Zadnje nedeljo so priredili v Trzinu Cirilovi bratje štetni tek na Ljubeli, in tako bi lahko nasteli še precej sportnih dogodkov, ki kažejo, da zanimanje za sport stalno narasča.

Tudi namlajše mesto Slovenije, Domžale, noče zaostati za ostalimi kraji. To se celo ne, ker je v Domžalah najstarejši klub province SK Disk. Disk proslavi letos svoji 10letni obstoj in se marljivi sportniki vestno pripravljajo že sedaj, da bo proslava čim lepša. Disk se je od početka zelo lepo razvijal in igral tudi važno vlogo v prvenstvenem tekmovalstvu. Iz raznih vzrokov, glavni je bil pomanjkanje primerne igrišča, je klub precej nazadoval. Na zadnjem občnem zboru si je pa članstvo izbralo novo upravo, in kakor je videti, bo tej novi upravi uspelo dvigniti klub na višino, ki jo najstarejši klub province tudi zasluži. Novi upravi je uspelo dobiti novo igrišče, ki odgovarja vsem predpisom, okoli igrišča je cesta, dolga okoli 250 metrov, ki bo služila tudi kot zasilno tekašče. S pridobitvijo novega igrišča bo mogoče redno delovanje nogometne in lahkoatletske sekcije. Slavnostna otvoritev igrišča se bo izvršila 20. julija. Ob tej priliki priredi Disk nogometno tekmo, kolesarsko dirko na Trojane in lahkoatletsko prireditev. Na vsak način za Domžale lep sportni program.

Od kluba pa, ki je pričel na novo delovati, pričakujemo, da ne bo svojega članstva vzgajal samo v raznih sportnih panogah, temveč polagal veliko pažnjo tudi na duševno vzgojo svojega članstva. Kajti pravi sportnik je le oni, ki se zna obnašati tudi izven sportnih prostorov sportno. To naj bo glavna naloga kluba, ki lahko vrši važno nalogo v lepem Domžalah.

Nedeljske tekme v provinci.

Jesenjski S. O. Borec je gostoval v nedeljo 29. junija na Bledu s tamkajšnjim SK Bledom in zmagal v razmerju 4:2 (1:1). Jeseničani so igrali z elanom ter predvedli nizko igro kratkih pasov, dočim je Bled forsiral visoko igro. V prvem polčasu sodnik ni obhvalal igre, zato je drugi polčas vodil dugi sportnik, ki je sodil izborni.

Na Jesenicah se je pa vršila na športnem igrišču tekma za prvenstvo Gorenjske, in sicer to pot med jeseniškima kluboma Bratstvom in Svobodo. Bratstvo je z lahkoto premagalo Svobodo s 6:3. Kljub neugodnemu vremenu se je na igrišču nabrala velika množica za splošno navdušenih Jeseničanov.

SK Ilirija (sabljaška sekcija). Prilikom zaključka sezone je v sredo 2. julija t. l. ob 20.30 naprej tovariški sestanek na vrtu restavracije »Zvezda«. Odbor in članstvo ostalih sekcij dobrodošli. — Načelstvo.

Nogomet v tujini

Pričetek nogometnega turnirja v Genlu.

Švicarski prvak Servette je organiziral mogočeno sportno manifestacijo, na kateri sodelujejo najboljši klubi iz posameznih držav Evrope. Z izjemo olimpijskih iger ni še nobeno evropsko mesto doseglo v taki meri pripravljen mednarodni turnir.

Ze prvi dan se je zbralo na igrišču nad 10.000 gledalcev, ki so hoteli videti boj med dunajsko Vienno ter švicarskim prvakom Servette. Casopisje v Švici je bilo mnenja, da bo domači prvak zamogel odpraviti slavno Vienno brez kakih posebnih težav. Z eno besedo, Servette je veljal kot favorit. Toda Vienna ni zaman že šestkrat odlično zastopala dunajsko nogometno šolo, kajti v Genlu je iznenadila s tako dovršeno igro, da so bili Švicarji katastrofalno poraženi. Vienna je namreč s 7:0 (5:0) porazila švicarskega državnega prvaka. Samo v prvih minutah se je zdelo, da bo Servette utegnila nuditi Dunajčanom dovolj močan odpor. Toda, ko je dunajski napad pričel s pravi umetniško popolno igrivo in stri vsak odpor svojega nasprotnika, je bilo jasno, da bo Vienna dosegla rekordno zmago. Ze prvi polčas se je končal s 5:0 za Dunajčane, kar je vsekakor zadostovalo, da so švicarski igralci zgubili vsako misel na zmago. S to zmago je gotovo Vienna presenetila tudi največje optimiste. — V drugi tekmi sta se srečala lanski nemški državni prvak Sp. Vgg. Fürtter ter francoski prvak F. C. Sette. Nemci so izgledali utrujeni, dočim so Francozi skušali z elanom in odlično voljo doseči ono, v čemer so zaostajali za svojim rutiniranim nasprotnikom. Tekma, ki se je končala z zmago Sp. Vgg. Fürtter, se je morala podaljšati, da se je dosegla odločitev. Regularna igra se je končala s 3:3 (2:2), nato pa je šele v 140. minuti padel zmagonosni gol Nemcev. Tekmo je vodil švicarski sodnik Ruoff, ki pa je Nemcem precej škodoval. — Najbolj vroča pa je bila igra češkoslovaškega prvaka Slavije ter belgijskega moštva F. C. Brugois, kajti češki igralci so večkrat razburili publiko s svojo preostro igro. Sodnik ni bil dovolj strog. Zmagali so Čehi z rezultatom 4:2. Tekmi je prisostvovalo nad 12.000 gledalcev.

Turnir se še nadaljuje in morda ena najbolj zanimivih srečanj bo borba Sp. Vgg. Fürtter : Vienna, čeprav jamčijo tudi ostali udeleženci za prvovrsten nogomet, n. pr. ogrski prvak Ujpest, španski klub Real Irun itd.

RAZNO.

Angleži ne marajo za Schmelinga. Angleška boks komisija je sklenila, da ne prizna Schmelinga za svetovnega prvaka težke kategorije. To odločitev bodo spremenili le v tem slučaju, če bo Schmeling sprel boj z zmagovalcem srečanja med Phil Scottom ter Stribblingom, ki se bo vršilo 28. julija. Ako bi Schmeling tu ostal zmagovalcem, bi tudi Angleži priznali Schmelingu svetovno prvenstvo. — Seveda to naziranje Angležev nima praktičnega pomena.

Film o Schmelingovi borbi, ki se je predvajal te dni v Berlinu, ni bil sprejet s posebnim navdušenjem. Iz filma je namreč razvidno, da je Sharkey v vseh štirih rundah prevladoval. Čeprav je tudi prepovedani udarec Sharkeya dovolj jasno viden, vendar je film precej spremenil nemško naziranje o sposobnosti Schmelingovi, ki po poteku borbe prav gotovo ni zaslužil svetovnega prvenstva.

Poizvedovanje

Nasel se je na cesti skozi Črnuče brevir — poletni del. Lastnik naj se zgleda pri župnem uradu na Črnučah.

Mati

Ne nameravamo čitateljem pripovedovati o globokih čustvih, ki jih vsak, tudi najprimitivnejši človek goji napram svoji materi, niti o hvaležnosti in ljubezni, ki so jo otroci dolžni materam. Vloga matere, ki v svoji neizmerni ljubezni, z najpristnejšim čustvovanjem in po svojem poklicu stremi za tem, da vzgoji svojega otroka duševno in telesno kar najboljši in najpopolnejši, je zelo težka; zakaj pri telesni vzgoji, zlasti zdravstveni, prihajajo v poštev razne okoliščine, ki ovirajo materino skrb za zdrav in normalen telesni razvoj.

Skrb vsake matere je, da ji otrok ne zbolí. Prav pravi naše ljudstvo: lažje je bolezní varovati se, kakor jo zdraviti. Vsaka mati naj stoji na stališču: preprečevati bolezen in krepitev telo. Da to uspešno vrši, mora vedeti, kdaj je telo njenega otroka pri normalnem razvoju za napade raznih bolezní najbolj sprejemljivo in najmanj odporno. Najnevarnejša leta so ob prehodu od najzgodnejše otroške do šolske dobe, od 10. do približno 14. leta slednjič ob času dozorevanja. Za deklice je ta doba brez dvoma silno nevarna, ker se izvrše tedaj v njih velike izpremembe, ki zahtevajo od mladega orga-

nizma velike odpornosti. Ne pretiravamo, če trdimo, da se prav v tem času građe temelji zdravju. Dolžnost matere je skrb, da gre njena hčerka preko te dobe brez nevarnosti za nadaljnji razvoj.

Telo deklice je v tem času zelo sprejemljivo za bolezni, ki v oslabljenem telesu ne zadenejo na zadosten odpor, ampak se — če se ne preprečijo — razširijo ter postanejo kronične. V tem času pretijo telesne razne pljučne bolezni, ena od najnevarnejših slabokrvnost (bledičnost). Izgube krvi telo ne more redno nadomeščati in tako pride do slabokrvnosti, ki se kaže v pomanjkanju teka, nervoznosti, omočenosti, brezčutju, trajnem hiranju itd.

Deklica naj si torej v tem času krepi telo, povečuje odporno moč in — nadomešča izgubo krvi. Vse troje se doseže najlažje s sredstvi, ki delujejo naravnost na kri in ki obenem ne vplivajo kvarno na katerikoli drug organ.

Takšno preizkušeno sredstvo je železno kina vino »ENERGIN«, ki ga proizvaja laboratorij »Alga« na Sušaku in ki se dobiva v vseh lekarnah.

Obisk japonskega princa v Londonu. Slovesen sprejem princa Takamatsu, brata japonskega cesarja, in njegove soproge. Sprejela sta ju vojvoda Yorški in vojvoda Gloucesterski, sinova angleškega kralja, ki se oba peljeta v kočiji.

Zlato v Severni Kanadi

Bogata najdišča zlata severno Hudsovskega zaliva

Iz pokrajin vzhodno in severno Hudsovskega zaliva v severni Kanadi so že svoje časno prinesli Eskimi in lovei poročila o bogatih najdiščih zlata, ki po njihovem mnenju presegajo zlata polja v Klondykeju in ob reki Yukonu v Aljaski. Iskanci zlata so takoj organizirali ekspedicijo, ki se je podala pod vodstvom angleškega inženjerja polkovnika Leckiea leta 1928. s parnikom »Patrick« *proti severu. Ekspedicije se je udeležil tudi časnikar Artur Lowe kot dopisnik londonskega lista »Daily Mail«*. Na Backerskem jezeru je v oktobru leta 1928. »Patrick« *zamrznil. Polkovnik Leckie se je z malim ribiškim čolnom vrnil v Montreal. Na Backerskem jezeru pa je pustil skupino, pri kateri je ostal tudi Artur Lowe.***

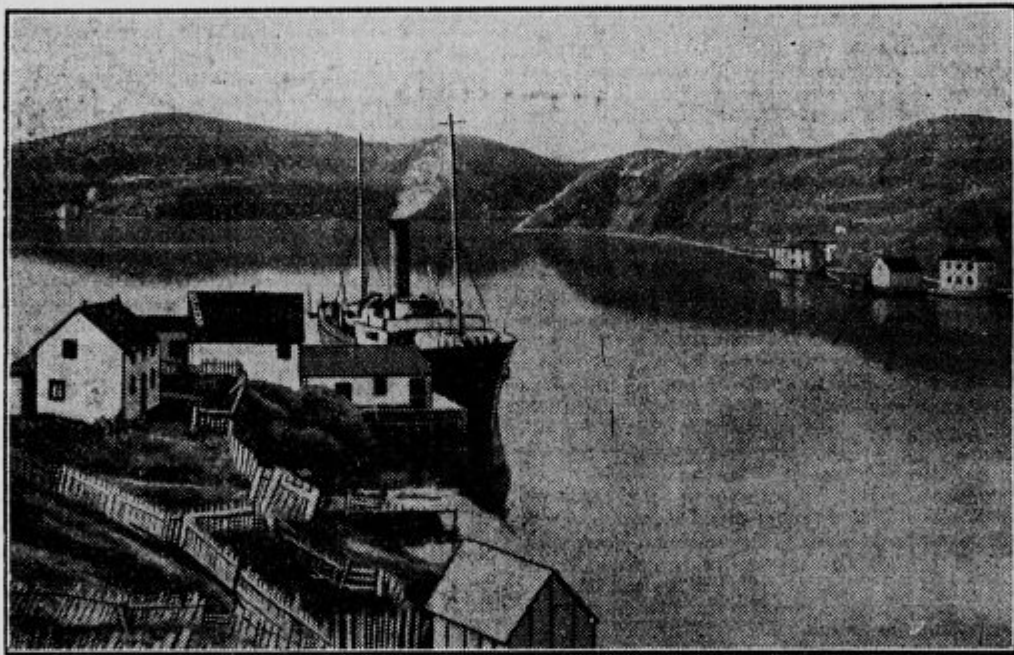
Pred nekaj tedni pa se je Lowe v spremstvu dveh udeležencev ekspedicije, kapitana Borthēja in Eskima Sevekarata vrnil v Toronto in prinesel s seboj različne vzorce zlata rude, ki so jih kanadski učenjaki preiskali in ugotovili, da so bogatejša na zlato, kakor pa rude iz Južne Afrike in Aljaske. Inženjerji in iskanci zlata so se že z letali odpeljali na kanadski sever, da nadaljujejo z raziskovanjem.

O svojem večmesečnem bivanju v kanadskem ledu poroča Artur Lowe sledeče:

Potem ko nas je naš vodja polkovnik Leckie v oktobru leta 1928. pustil na Backerskem jezeru, smo si prav prijetno uredili življenje. Postavili smo si tudi radio-postajo, hodili smo na lov in iskali zlato. V januarju leta 1929. pa smo sklenili, da napravimo poskus priti do civiliziranih krajev. Tako smo se podali na pot trije, jaz, lovec na kože Borthé in Eskim Sevekarat. Bilo je to precej nevarno podjetje, kajti temperatura je znašala od 35 do 50 stopinj pod ničlo in silni snežni viharji so bili velika ovira za prodiranje. Na bakerskem jezeru ostati še naprej je bilo nemogoče, kajti zmanjkalo nam je živali, katere smo lovili, in tudi konzerve, ki smo jih vzeli s seboj, smo hitro porabili. Nedostajalo nam je tudi mesa za krmiljenje eskimskih psov, ki so radi lakote postali nevarni kakor volkovi. Postajali so bolj in bolj drzni in nekega dne nam je nek pes raztrgal eskimskega dečka. Nekaj psov smo že preje postrelili in z njihovim mesom krmili ostale. Nekaj pa smo jih morali pustiti pri življenju, ker so bili določeni, da vlečejo naše sani.

Nekega januarskega dne smo se podali na

pot z napol lačnimi in onemoglimi psi. S težavo smo jih prisilili, da so vlekli sani, tako divji in nepokorni so postali radi lakote. Pot, ki smo jo imeli prepotovati do prvega civiliziranega kraja, to je mesteca Churchill na Hudsovskega zaliva, je znašala 1300 kilometrov. Imeli smo s seboj hrane, ki bi zadostovala za nas tri dva tedna, za pse pa en teden. Bolj na jugu smo upali, da bomo našli na kakšne živali in bi si potem z lovom oskrbeli hrano zase in za pse. Naše upanje pa nas je

Pristanišče v Harbour Grace na Novi Fundlandiji, kjer je moral prekooceanski letalec Kingsford pristati, ker mu zmanjkalo bencina.

varalo. Preteklo je že 15 dni, kar smo bili na potovanju, pa nismo našli nobene živali. Meso, ki smo ga vzeli s seboj za pse, je že davno pošlo in živali so bile že več dni brez vsake hrane. Podnevi smo jih krotili s težkimi usnjatimi biči, ponoči pa smo morali v sneženih kočah, ki smo jih vsak večer zgradili, spati z noži v roki. Vrh tega pa smo se vsi trije menjavali na straži, sicer bi nas lačne živali v spanju raztrgale. Noč za nočjo smo tudi čuli, kako so okoli koč šarili volkovi in poskušali, kako bi prodrli noter.

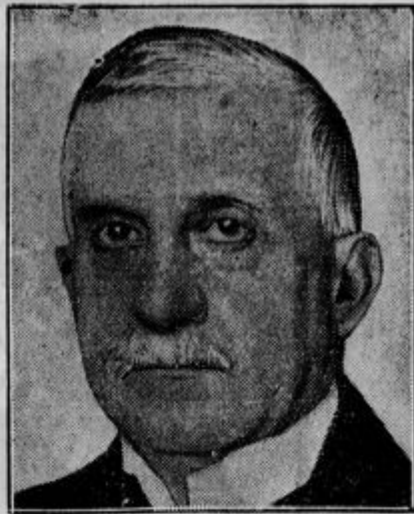
14 dni smo se tako pomikali proti jugu,

ko smo spoznali, da smo zašli. Sevekarat, naš vodnik, še ni bil nikoli tako daleč na jugu in je poznal okolico toliko kakor mi. Naši kompasi pa so bili radi magnetičnih motenj neporabni. Nikjer ni bilo videti kakih znamenj, po katerih bi se mogli ravhati; daleč na okoli ni bilo videti drugega, kakor nepregledno ledeno ravan, solnce pa nismo videli že več dni. Da je bila naša stiska še hujša, nas je zajel strašen blizzard (snežen vihar), tako da nismo videli niti ped daleč predse. Bilo je nemogoče potovati dalje. Zgradili smo si kočjo iz snega, in sklenili počakati, da se vihar poleže. Naslednjega dne smo bili z našimi živili, in kar je prav tako važno, z našim kurivom pri koncu. Imeli smo še liter petroleja za našo peč. V tretji noči je vihar porušil našo kočjo. Ker smo po eskimski navadi spali v spalnih vrečah, smo silno trpeli od mraza. Pol ure smo iskali med snegom svoje obleke iz medvedje kože, ki smo jih, preden smo zlezli v spalne vreče, odložili. Medtem pa je divjal orkan s hitrostjo 100 km na uro, temperatura pa je bila 40 stopinj pod ničlo. Četrtega dne je vihar končno ponehal. Vpregli smo popolnoma onemogle pse v sani in pogнали na slepo srečo proti vzhodu, da bi dosegli obalo Hudsovskega zaliva. Na našo veliko srečo smo drugega dne našli na tabor lovcev na kože, kjer smo dobili hrano in prenočišče.

Po nekaj dneh smo ponovno odrinili na pot. Kljub temu, da smo zopet zašli v snežen vihar, je bil vendar ta del poti manj težaven kakor prvi del. Končno smo dospeli v Churchill, potem ko smo bili sedem tednov na poti. Odtod pa smo šli v Toronto.

Možat nastop ženevskih katoličanov

Oltenski dnevnik »Morgen« *poroča o možatem nastopu ženevskih katoličanov, ki tvorijo pod vodstvom izborna urejevanega dnevnika »Coursir de Geneve« *krepko katoliško fronto, ki zna pokazati svoje prepričanje tudi v dejanju.**

E. Moreau, guverner Francoske banke, namerava odstopiti, ker se baje ne strinja s finančno politiko Tardieu-a.

Delovna sposobnost starejših ljudi

Italijanska revija »Annali d'igiene« *prinaša zanimive številke, ki jih je objavil institut dela v Massachusettsu o sposobnosti dela starejših oseb. Točna statistika se glasi v korist oseb od 45 do 54 let. V tej starosti so ponudbe dela sprejete v višini 59,5 odstotkov. Za tem pride čas od 35 do 44 let s 55,3 odstotkov, potem od 55 do 65 let s 42,9 odstotkov. Od 65 let se delovna sposobnost zmanjšuje in do te meje dela nezaposlenost ni tako velika, kot se plošno misli. So podjetja, ki principijelno zaposlujejo starejše delavce. V tem oziru je znano ogromno podjetje Smidge Gas v Kaliforniji, ki sprejema v svojo službo samo delavce, stare nad 60 let. Tega pa ne dela iz filantropskih ozirov, ker za humanost v Ameriki ni mesta. Ugotovljeno je, da kvalificiran starejši delavec dela boljše, se bolj osredotoči na delo, kakor mlajši delavec, štedi material, spoštuje zasluge, je trezen in v razredni politiki bolj umerjen. V Ameriki je zavarovanje v zasebnih rokah in podjetnik ni nič oškodovan z boleznijo ali smrtjo svojega nameščenca in tako nima nobenega rizika, če zaposli starejšega delavca. V Ameriki so delavci, ki so stari nad 80 let. Po načelih omenjenega podjetja se meja dela ne meri po starosti, ampak po kapaciteti dela. Problem starosti ne obstoja, obstoja samo problem zdravja. Z rednim zaposlenjem se lahko delavne sposobnosti izkoristijo, kakor je treba. V podjetjih, ki zaposlujejo starejše delavce, vlada po njihovi trditvi mirnejše ozračje.*

Radio

Programi Radio-Ljubljana

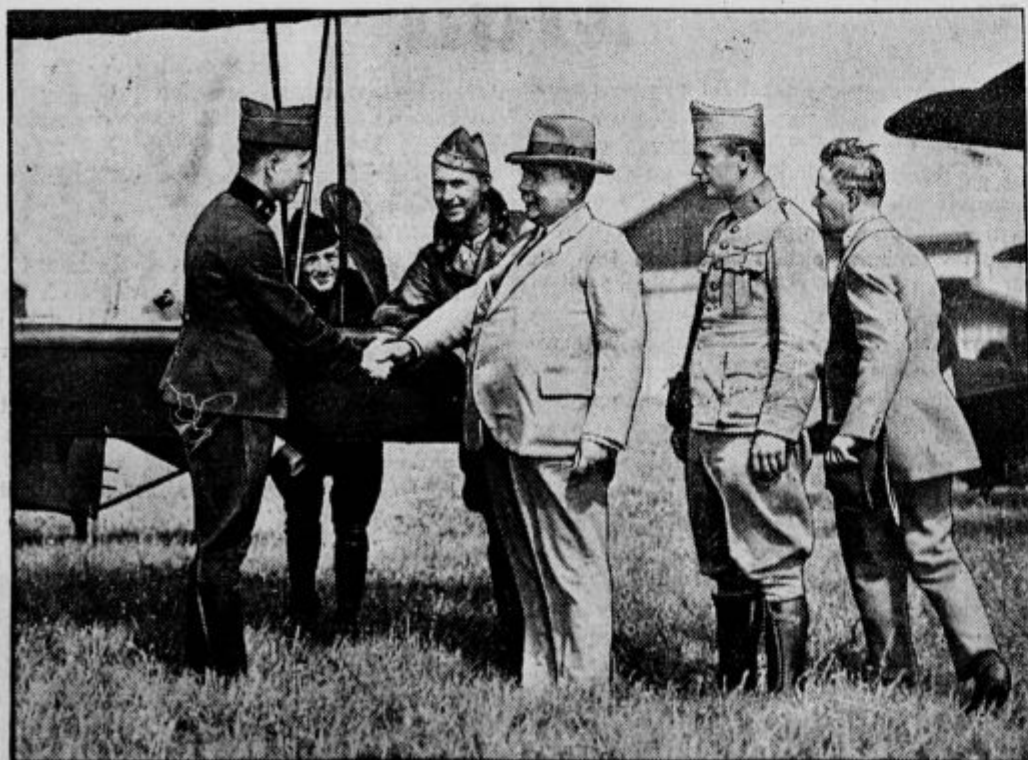
Sreda, 2. julija: 12.30 Plošče. 13.00 Časovna napoved, borza, plošče. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 18.00 Otroška ura, radio-tetka. 18.30 Koncert radio orkestra. 19.00 Plošče. 19.30 P. dr. Roman Tominec: Slike iz svetovne literature. 20.00 Koncert radio orkestra. 21.00 Prenos s Bleda. 22.00 Časovna napoved in poročila.

Četrtek, 3. julija: 12.30 Reproducirana glasba — 13.00 Časovna napoved, borza, reproducirana glasba — 13.30 Iz današnjih dnevnikov — 18.30 Koncert radio-orkestra — 19.30 Dr. Lojze Campa: Novi kazenski zakonik — 20.00 Koncert pevskega in orkestralnega društva »Grafika« *— 22.00 Časovna napoved in poročila — 22.15 Prenos s Bleda.*

Drugi programi

Četrtek, 3. julija:

Belgrad: 19.30 Narodne melodije na gosli — 20.00 Prenos iz Ljubljane — 22.15 Radio kvartet. — Budapest: 12.05 Pevski koncert s klavirjem — 16.00 Plošče: Liszt: Preludiji — 18.10 Odlomki iz operet in valčki — 20.15 Koncert voj. glasbe — 21.30 Kitajske in japonske pesmi. Nato ciganski orkester. — Dunaj: 20.00 Koncert: To so rožni dnevi — 21.15 Večer internac. družbe za novo glasbo. — Milan: 17.00 Koncert orkestra — 19.15 Večerni koncert orkestra — 20.30 »Il conte Ory«, opera, nato zabavni koncert. — Praga: 19.30 Prenos iz opere. — Langenberg: 20.00 Večerni koncert, nato zabavni koncert. — Rim: 17.30 Popoldanski koncert orkestra — 21.02 »Iris«, lirčna opera. — Berlin: 18.50 Pesmi — 19.20 Italija, Francija in svetovna politika, predavanje. — Katowice: 20.15 Prenos iz Varšave — 22.30 Koncert — 23.00 Plesna glasba. — Toulouse: 19.15 Pestrta glasba — 19.40 Koncert solistov — 20.15 Koncert na kitaro. — M. Ostrava: 17.00 Koncert orkestra — 19.30 Prenos opere iz gledišča.

Holandski izdelovatelj dežja pred svojim letalom. Na Holandskem so nedavno vzbudili veliko pozornost poizkusni inženjerja Veraarta, ki se je dvignil z letalom, na katerem je bil naložen zdrobljen led, ki ga je nato stresal in tako napravil umeten dež. Veraarta so sedaj povabili v Berlin, da tam ponovi svoje poizkuse, ker njegovi metodi prisojajo veliko važnost.

Tvrdba A. KUNC

Ljubljana — Gosposka ulica
priporoča svoje izborne izdelke moških oblačil. — Cene kar mogoče nizke!

Na kakšen način dobi gospod stavbenik na nebotačniku svoj zajutrek.

Gobarji na jesenski razstavi

Zelo važen produkt našega gozda so gotovo gobe, ki jih vsako leto ogromne količine naberejo posebno prebivalci na deželi. Mnogo gob je poizkušili svežih, še več pa jih podelili posušenih in prodajo v mesto, odkoder romajo v tujino. Gobe igrajo veliko vlogo v domači prehrani, so pa tudi prav važna postavka v našem izvozu.

Ker bo na letošnji velesejmski prireditvi prikazan gozd in njegove koristi, gotovo ne smejo manjkati gobe. Kakor znano se prijatelji gobarstva in tudi trgovci z gobami, ki prodajajo v svet suhe gobe in izdelujejo iz njih tudi razne hranilne snovi, že zanimajo za šumarsko in lovsko razstavo in bodo poleg drugih gozdnih zanimivosti tudi oni na prav zanimiv način razstavili svoje produkte.

Gobarsko razstavo bo lahko prikazati na prav zanimiv način. Ker bo gozd kolikor mogoče priredno posnet, bodo imeli gobarji priliko vsako posamezno vrsto gob razstaviti v takem terenu, kakor taktično najbolj uspeva. Kako bodo to nalogo re-

šili, s pravimi ali umetnimi gobami, to je pa njihova stvar. Gotovo bi bilo mnogo zanimivejše, če bi bile gobe naravne. Ali to pa ni lahko kar tako izvršiti, če zaradi tega ne, ker vse gobe ne uspevajo v istem času in se tudi precej hitro pokvarijo. Na gobarski razstavi bomo imeli priliko videti različne sušene, dobro in slabo sušene gobe, nadalje razne usance suhih, za trg določenih gob. Prav priporočljivo bi bilo, da bi se našel kak gobar-kemik, ki bi določil hranilne snovi jedilnih gob, kakor tudi strup nežitnih. Te snovi naj bi prikazal na kolikor mogoče različen način. Zelo zanimivo bi bilo, če bi posetniki gobarske razstave imeli priliko videti hranilne snovi kakor tudi strupe v takih oblikah, kakor jih drugače uporabljamo v kmetijski življenju. Pričakujemo, da bomo imeli priliko videti prikazano hitro rast gob v primerih z drevmi in drugimi gozdnimi rastlinami. Predstavljamo si samo, kako ogromna bi zrastle goba, če bi imela tako dolgo življenjsko dobo, kakor n. pr. smreka ali bukev.

Naš uvoz v maju

Naš uvoz v maju je po pravkar objavljenih podatkih znašal 146.282 ton v vrednosti 808,4 milij. Din, napram 137.149 tonam v vrednosti 624,5 milij. Din v mesecu aprilu. Količinski je torej uvoz v maju napredoval, po vrednosti pa je bil manjši.

Najvažnejši predmeti uvoza so bili sledeči (v milijonih Din, v oklepajih podatki za april 1930): sirov bombaz 13,8 (10,9), bomb. predivo 31,8 (41,5), tkanine 46,0 (50,7), železo nepredelano in polpredelano 10,9 (12,0), pločevina 9,1 (7,9), žel. material, tračnice 15,7 (15,1), razni izdelki 32,4 (33,3), ovčja volna 15,2 (7,0), predivo 7,2 (7,3), tkanine 18,2 (28,6), svilene tkanine 15,2 (13,9), nafta 7,7 (15,2), kože domačih živali nepredelane 21,7 (12,2), surova kava 8,3 (8,0), riž oluščen 6,0 (6,1), premog 22,9 (21,6), oljnatih plodov, semena itd. 12,4 (12,6), bakrena galica, cink, klor 15,7 (6,1), vreče 4,1, stroji in aparati 42,4 (42,6), elektrotehnični predmeti 13,6 (15,5), prevozna sredstva 21,0 (26,9).

V petih mesecih letošnjega leta je naš uvoz znašal 581.791 ton v vrednosti 2973,4 milij. Din (v letu 1929 570.289 ton in 3064,1 milij. Din). Istočasno je znašal naš izvoz 2.018.845 ton v vrednosti 2854,3 milij. Din. Naša trgovska bilanca je bila torej pasivna za 119,1 milij. Din napram 604 milij. Din v lanskem letu za iste mesece.

Jugoslovanske tekstilne tvornice Mautner d. d., Ljubljana

Dne 1. julija se je vršil VII. redni občni zbor lega največjega tekstilnega podjetja v naši državi, na katerem je bilo sklenjeno izplačati za leto 1929. 6% dividendo.

Iz tiskanega letnega poročila povzemamo sledeče splošne podatke, ki se nanašajo na razvoj tekstilne industrije:

Trgovina ni bila ravno nepopolna, ker je dobra žetev spodbujala konzum dežele. Proti koncu leta pa so se poslali poslabšali, in to z ozirom na dejstvo, da je znatno padel konzum vsled slabih cen polj. pridelkov. Nadalje se je izkazala carinska zaščita kot nezadostna, na eni strani vsled dumpingov industrije drugih evropskih držav, kjer se nahaja bombažna industrija v težki krizi, nadalje vsled nepopolnega stopnjevanja carinske tarife, ki predvideva samo carino po teži brez primernih razlikovanj. Posledica zadnjega je, da proizvajalci tekstilne industrija v deželi samo gotove vrste, v katerih medsebojno konkurirajo, dočim se je morala umakniti v drugih panogah, vsled gori omenjene nezadostne zaščite, inozemski konkurenci, ker vsled znatno višjih produkcijskih stroškov napram starim industrijskim deželam v teh vrstah blaga ne najde svojega računa. K temu pride še, da se z načinom obračunavanja davka na poslovni promet, ki uvoz izpušča, domačo industrijo pa zadene, ustvarja naravnost premija na uvoz.

Svetovna kriza v tekstilni industriji še nadalje traja ter se tudi v naši državi obdono izraža. V tekočem letu smo morali našo produkcijo zmanjšati in smo bili celo prisiljeni, vpeljati v obeh podjetjih tedne prestanka. Na podlagi izkušenj pa obstoja upanje, da bo začetkom žetve trgovina zopet oživela.

Z ozirom na gori navedene razmere smo se odločili, prodati naše delnice Beogradske tekstilne industrije d. d., Beograd.

Na obnem zboru so bili izvoljeni v upravni svet poleg g. dr. Ernesta Zucker-a, ki je bil izbran za družbenega predstojnika, sledeči gosposke: Makso Antić, Jindřich Bělohrdík, Benzion Bully, Josip Dekleva, Otto Deutsch, dr. Ernest Geiringer, dr. Nikola Kostrenčić, Josip Luckmann, dr. Fran Pavlin, dr. Jaroslav Preiss, Leo Souvan, Vladimir Spevec.

Trgovinska kriza v Trstu. Preteklo soboto je tržaški trgovinski sindikat sklical posebno sejo, da se pokloni poslanecv Lantiniju, predsedniku Zveze trgovskih sindikatov v Rimu, in mu razloži težak položaj tržaških trgovcev. Zborovanju je predsedoval sam Lantini. Glavni poročevalec je ugotovil, da je vlada izpolnila že več želja tržaških trgovcev; tako so zdaj modernizirana javna skladišča. Toda ta ne morejo delati čudežev. Zgraditi bi bilo treba prediško železnico. Nadalje mora vlada z izjemnimi ukrepi poseči v krizo. Znižati je treba prevoznino na morju, posebno na suhem proti Trstu in iz Trsta; to velja predvsem glede lesa, premoga, suhega sadja, sladkorja in kave. Država mora tudi omiliti davčni pritisk. Finančni organi nalagajo neznošna davčna bremena in na reklamacije odgovarjajo s povišanjem davka. Udarjena je posebno trgovina na drobno. Težave so s plačevanjem, krediti se krčijo, stečajni so na dnevnem redu. Nekdo je nastopil tudi proti temu, da morajo tržaški parniki na zvezah z Egiptom, bližnjim in daljnim Vzhodom prej pristati v Benetkah kakor v Trstu; vsled tega izstopijo potniki in Benetkah in Trst ima le zgubo pri tem. Poslanec Lantini je Tržačanom svetoval, naj skušajo v Trstu organizirati nekakšno križišče za tujski promet. Tržačani so povdarjali, da je res tudi drugod v Italiji večja ali manjša kriza, toda položaj v Trstu je gotovo najslabši. Trstu je treba pomagati z izjemnimi ukrepi; tako bi morala vlada znižati Tržačanom davke. Končno je bila sprejeta resolucija, naj Zveza tržaških sindikatov podpre pri vladi zahteve Tržačanov.

Prodaja se najugodnejše:

Predelne velike stene, izložbena okna, velike tehnice za kolonijale in meso, velik stroj za rezanje manufakturnega blaga, dobro ohranjen avtomobil in velika Lutzova peč.

K razstavi modernega franc. slikarstva

Prvič smo imeli priliko videti v Ljubljani in v Sloveniji po enotnih vidikih zasnovano razstavo francoske likovne umetnosti pred štirimi leti, ko je prispela kolekcija francoske grafike 16. in 17. stoletja v Jakopičev paviljon ter prav potisli poti — iz Zagreba — kakor smo dobili tokrat zbirko sodobnega francoskega slikarstva, spet po zaslugi prizadevalce si Narodne galerije in Francoskega instituta v Ljubljani. Dasi tudi priuči razstava zelo skrčen in omejen pogled na številna plovovita stremjenja povprečnega slikarskega dela, ki ga opravlja pariški genius loci v stopnji genija mudi tudi danes v nič zmanjšanim pomenu se naprej, je vendarle toli različna po svojih ožjih sestavnih delih in obenem toli enotna po širjem časovnem merilu stilno-kritičnega distanciranja, da je v bistvu zadostujoča in popolna za poznavanje temeljnih smeri modernega evropskega slikarstva obče. Gotovo, da manjkajo mnogi odlični reprezentanti, predstavniki s smerjo ali brez nje, če bi tako poslednje označili kot mojstre brez pripadajoče šole in brez zunanje priklapljenega programatičnega pravca, bodisi da oglašajo razvoja nesposobno umetniško ideologijo ali da se dozorevajo med vsesplošnim hrupom najtišje, in čeprav niso tukaj zastopana še prav znana imena, ki naj jih ne bi smeli pogrešati na vsaki drugi večji razstavi sličnega namena, more tudi taka skrajno skrčena in več ali manj slučajnostno sestavljena razstava, če le vsebuje dela počeni od Renoira pa do Picassoja, razkazati glavno problemsko jedro našega časa. Zavedamo se le, da naloga te razstave ne more biti tudi v ugodnejših okoliščinah, pokazati popoln pregled slikarskega ustvarjanja, treba pa je vseeno vedeti, da je že na podlagi nje same mogoče presoditi razpletajoče se poti in najjačje vrednote francoskega in z njim evropskega slikarstva.

Razstavljena dela predočajo v celoti razvoj francoskega slikarstva, kakor se je oblikovalo po zadnji fazi poznopresijonističnega ustvarjanja, in kažejo močno vidno reakcijo na goli naturalistični pleurizem, ki je šel v svojem stremljenju lučnega podajanja tako daleč, da je negiral absolutno vrednost objektivnega predmetnega kolorita in razkrojil barvo in difuzen tonski sistem najsubtilnejših in zgolj po luči določenih odtenkov. Francozi pravijo značilno tej zadnji etapi subjektivističnega enostranskega materialnega oblikovanja »divizionizem«, označba, ki so si jo prisvojili baš prvi poborniki protipresijonističnega tabora. Tradicionalno in konzervativno usmerjena večina je pa za tole rabila izraz »fauvistes« (divjaki) ter tako udomačila na isti način rabo besede za novo nastalo umetnost, kakor se je v dobi končane realizma oprijel predstavnikov tedaj vzniklega impresionističnega slikarstva izraz »impressionistes« in ki naj prvotno pomeni psovko (za očitek zgolj »videznega« dojemanja, (Tudi gotoka umetnost je nekoč pomenila barbarsko.) Danes pa ima že tudi doba fovizma, toliko kakor »divjstvo«, svojo zaključeno zgodovino ter lahko štejemo skupino fovistov že za polpreteklo umetniško grupo, katere predstavniki se sicer dandanašnji živijo in ustvarjajo v najzrelejših letih, a se zavedno oddaljujejo od prvotnih, še samo proti impresionizmu naperjenih gesel in hodijo po večini svoja pota, spominjajoč le tu pa tam na mladostna skupna teženja. Izoblikoval se je sedaj med njimi vsak po svoji individualni posebnosti in moči, pojav, ki se v zgodovini stalno ponavlja. Ne samo da borba za ali proti impresionizmu ni več dobrih 15 let aktualna v omenjenem smislu, marveč fovistična načela sama, ki so prinesla določeno rehabilitacijo notranje objektivnih slikarskih vrednot in barvi, liniji in v kompoziciji ter so priznala kot edino pravi izraz podobne strukture v formi in vsebini po fantaziji predelano koncepcijo, ta načela psihično zgoščena in od vsega zunanjega in pritlikljivega videza oproščena oblikovanja so se med tem že strnila v prebogato izkustvo za vsak nadaljnji poizkus, dati čim objektivnejše priznanje lastnim in zavisnim materialnim in duševnim pogojem slikarskega upodabljanja. Vsi najnovejši poizkusi plastične likovne rekonstrukcije so se razvijali še vselej na isti črti, po kateri je skušala polpretekla umetnost dognati rednost materialnega in rednost duhovnega sveta ter je zato razumskokritičen element moral privedi do oblikovne determinacije konstruktivizma, ki je po renesansem obratu prvič spet razkazal geometrijo oblikujoče fantazije in enakopravnost zajete materije.

Da so taki historično pogojeni elementi koncem koncev izčrpljivi in da lepega dne dovedejo do odkritja vseh možnih izraznih sredstev, kar jih more stila zgodovina od početkov umetnosti v našem kulturnem krogu nasteti, se je morda že začelo kazati takoj ob nastopu fovistične skupine, katere odkritje je pozneje prevzelo nam bližje nemško slikarstvo ter ga imenovalo — ekspresionizem. Da ta celokupna postimpresionistična umetnost ni več zgolj produkt protipresijonistične reakcije, temveč v veliki meri obnavljanje starejših sredstev in poživljanje form plastičnega in risarskega stila iz najrazličnejših dob ter odgovarjajočih uveljavljenih pridobitev, to prav dobro kaže heterogeni

značaj prizadevanja v vseh deželah in še posebej v Franciji, ki s Parizom uveljavlja vodilno vlogo v vseh dosedanjih slikarskih pokretnih zadnjih desetletjih. Kljub nujnosti, da mora po predhodni realistični fazi znova slediti stil, ki je prav tako malo izključno ponavljanje in gola kopija, kakor pomeni s svojo utemeljenostjo le enkrat in nedosegljiv pojav, umetnost le ob svojem in gotovem času.

Na drugi strani pa je eklekticizem v predhodnih dobah najsplošnejša rešilna formula, za čas porajanja bodočnosti likovne koncepcije edino možen način obnavljanja kontinuitete med preteklim in bodočim. To, kar je skupno vsem različnim smerem, zaletem od strani ekspresionizma preko novega realizma pa do kubizma (ali konstruktivizma!) in vsem neštetim šolam, ki so se pomnožile po razpadu mogočnega baročnega idealističnega in romantičnega realističnega umetnosti, pa je že danes dovolj vidno: v snovnem pogledu skrajna omejitve in vedno večje in večje opuščanje snovnega, pripovedno prikazujočega bista, eliminacija fabule (vsobine, predmeta), iz česar sledi opušanje, nemoč in desinteresement na eni glavnih komponent likovnoestetskega dojemanja na podlagi tradicionalnega predstavljanja »slike« ali »spodobec« in čemur odgovarja večno ponavljanje tipičnih slikarskih »sujetov« (akta, tihožitja in pokrajine). V formalnem oziru pa je merodajna še danes neizpodbitna larpurlartistična gojitev forme radi forme, saj vsaka snovna tendenca je odpadla s strani vsebinskega prikazovanja že dolgo pred umetnostjo 19. stoletja, tako da gre danes tudi s stališča objektivno kritičnega študija novih materialnih prilik prvenstvo formalnemu obvladavanju slike, dasi na prisiljen račun enostranosti, neuravnovešenosti in na škodo snovi, ki jo je še bilo moči domesti in oblikovati na zadnjem vrhuncu parstolnega evropskega slikarstva, v 17. in 18. stol. (Tudi klci po takozvanih socialnih in »sodobnih« motivih so na tem polju brezuspešni, umetna poživljanja in le znamenje, da se očesu spet zahote po otipljivi in živi snovi, da mora biti z vsako estetsko likovno ali optično senzacijo združena gotova mera na snovnovsebinski plati).

Rezultate poslednje etape tega razvoja doživljamo v tem zgolj dekorativnem stilu, ki ga nudi moderno slikarstvo z razumsko analitično razkrojenimi sredstvi, z materialno-tehnično varijacijo ter z estetskopsihološko kombinacijo, to je, z zavestno konstrukcijo formalnega materiala in pripadajočega čustvenega efekta, mesto z neposredno snovno emocijo, ki v prvi vrsti ustvarja »spodobec«, »sliko« ali »like« ter v drugi vrsti in posredno šele način ali »formo«. Picassojev razvoj sam je živa podoba tega stanja in najboljši primer vseh stopenj, ki so bile merodajne za oblikovanje obrtnoestetskega, čustveno psihološkega (odtod ravno pol-moderni konflikt z razumom!) in snovno brezpomembnega slikarskega podajanja v zadnji fazi evropske slikarske kulture. Nova tehnika (ali toliko ko natura) že dovaja mašinsko industrijsko, mehanično popolnejše in ne več zgolj ročno ali fizično obrtno sredstvo (sreduji vek in renesansa), nova psihologija (toliko ko duh ali svetovni nazor v filozofiji) že upošteva relativistično dognanje življenjskih resnic, in nova snovnost se je odprla v takem krogu dosedaj povsem neznanemu in še nikoli raziskanemu ali upodobljenemu bogastvu fenomenov, od katerih je moči s čopičem in paleto upodobiti le neznamen in najmanjši deleč, komaj še tudi portret, najvernejšo ikonografsko sestavino človeškega upodabljanja. Filmsko in fototehnično prikazanje je med ostalimi pomaknilo obrtno slikarsko umetnost na drugo in dokaj novo bazo, tja, kjer se dekorativno spet vzbuja v novo rast, v prirejeni vlogi napram arhitekturi in umetni obrti — reducirana pa mora postati njen pomen v splošni ilustrativni in pripovedni panogi, znižan v onem zanj nepovračljivem obsegu, v katerem je bila najvayonomneja in prepomembna z religiozno mitološko, historičnokrajnarsko in žanrskoportretno snovjo še pokolenju pred dobrim stoletjem. F. S.

ZAHVALA

Za obilne dokaze iskrenega sočutja ob izgubi našega ljubega soproga, očeta, strica in brata, gospoda

JAKOBA MRAKA

tovarniškega mizarja

ter za vse darovano cvetje, se tem potom prav iskreno zahvaljujemo. — Posebna zahvala boji izrečena godbi kovinarjev, čč. duhovščini, kakor tudi jezenski in tovarniški požarni brambi K. I. D. Toplo zahvalo izrekamo tudi g. Lukmanu, podnačelniku požarne brambе, za lep nagrobni govor.

Jesenice, dne 30. junija 1930.

Žalujoči ostali.

Odšla je od nas po kratkem bolehanju, previdena s tolažili svoje vere, naša srčno ljubljenka hči, sestra in teta, gospodična

Mici Kržič

posestnica.

Truplo blagopokojne se prepelje dne 2. julija v Rakitno, kjer se bo dne 3. julija dopoldne položilo na domačem farnem pokopališču k večnemu počitku.

Rakitna, dne 1. julija 1930.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

Žalujoči ostali.

Borza

Dne 1. julija 1930.

DENAR

Promet na deviznem trgu je bil danes malenkosten in sicer je bil najnižji od početka obstoja borze. Prišlo je do enega samega zaključka.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam 2273 bl., Berlin 1348 bl., Bruselj 789.37 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 798.58 bl., London 274.83 bl., Newyork 56.445 bl., Pariz 222.14 bl., Praga 167.79 bl., Trst 296.25 bl.

Zagreb. Amsterdam 2270—2276, Berlin 1346.50—1349.50, Bruselj 787.37—791.37, Budimpešta 987.83—990.93, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 797.08—800.08, London 274.43—275.23, Newyork 56.3450—56.5450, Pariz 221.131—223.131, Praga 167.39—168.19, Trst 295.211—297.211. — Skupni promet brez kompenzacij je znašal 6.5 milij. Din.

Belgrad. Amsterdam 2270—2276, Berlin 1346.50—1349.50, Bruselj 787.37—790.87, Budimpešta 987.83—990.93, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 797.08—800.08, London 274.43—275.23, Newyork 56.3450—56.5450, Pariz 221.14—223.14, Praga 167.39—168.19, Milan 295.15—297.15, Bukarešt 33.38—33.88.

Curih. Belgrad 9.125, Amsterdam 207.45, Ate-ne 6.68, Berlin 123, Bruselj 72.025, Budimpešta 90.285, Bukarešt 8.065, Carigrad 2.445, Dunaj 72.85, London 25.075, Madrid 57, Newyork 515.95, Pariz 20.27, Praga 15.30, Sofija 3.74, Trst 27.025, Varšava 57.90, Kopenhagen 138.10, Stockholm 138.60, Oslo 138.15, Helsingfors 13.

Dinar notira na Dunaju (deviza) 12.53375.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. 8% Bler. pos. 95.25 bl., 7% Bler. pos. 84.50 bl., Celjska 160 den., Ljublj. kred. 122 den., Praštediona 905 den., Kred. zavod 170 den., Vevče 128 den., Stavbna 40 den., Šešir 105 den., Ruše 280—300. — Javno je bilo prodanih 186 kom. delnice Delniške tiskarne, d. d., Ljubljana kupon 1930 110 Din.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 87—87.50, agrari 54—54.75, vojna škoda ar. 433—433.50, kasa isto, 7. 434 bl., 8. isto, 12. 433—434, 8% Bler. pos. 84.75—85.50, 7% Bler. pos. 83.375—84 (84), 7% pos. Drž. hip. banke 82.75—83.25, Bančne delnice: Ravna gora 50 den., Hrvatska 36—38, Poljo 57.50—58, Kreditna 96—100, Union 194.50—196, Jugo 78.50 den., Lj. kred. 122 den., Medjunarodna 62 d., Obrtna 36 den., Praštediona 905—910 (910), Etno 160 den., Srbska 180—185 (185), Zemaljska 134—138, Industrijske delnice: Nar. sum. 23 den., Gutt-mann 169 bl., Slavake 65—69, Slavonija 200—210, Našice 1300 bl., Danica 108—112, Drava 200—208, Sečerača Osjek 335—340, Nar. miln. 20 den., Brod. vag. 115—120, Union 115—125, Vevče 128 den., Isis 33 den., Ragusea 390 den., Trboveljska 415—420.

Belgrad. Narodna banka zaklj. 8230 (10), 7% inv. pos. 89.50—90, vojna škoda zaklj. 442.75 (600 kom.), 8. 448.50—449, 7% Bler. pos. 85.50—85.75, 7% pos. Drž. hip. banke zaklj. 84.50 (17).

Dunaj. Podon-savska-jadran. 92.60, Wiener Bankverein 18, Creditanstalt 47.25, Escomptegesell. 159, Auggier Chemische 178.80, Ruše 35.75, Alpine 23, Trboveljska 51.25, Rima Murany 83.90.

Les

Zaključkov ni bilo. Tendencia je neizpremenjena.

Žito

Tendencia za staro pšenico in za koruzo ter za vse ostale predmete je danes na našem domačem žitnem trgu prijaznejša, dočim je za novo pšenico mlačnejša. Na drugi strani je pa zabeležiti ponoven padec tečajev v vseh predmetih na žitniški borzi. Ponudb na našem trgu je malo, zlasti v koruzi je težko priti do zaključka, promet je srednji. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene. Pšenica stara gornjebačka notira 202.50, koruza 105—107.50 nakladalna postaja.

Ljubljana (vse samo ponudbe, slov. postaja, plačilo 30 dni, dobava prvovrstna, mlev. tar.): Pšenica bačka 80 kg, 2% prim. 255—257.50, 78 kg, 2%, 247.50—250, 77 kg, 240—242.50, nova bačka za julij 205, za avgust 210, rž 72/78 kg 2% 197, moka pšenična 0 g fko vagon Ljubljana pri odjemu celega vagona, plačilo v 30 dneh 405—410, koruza popolnoma suha, dobava junija, 150—152.50, ječmen bački ožimni 66/67 kg 167.50—170, bačka ožimni 162.50—165, oves bački 195—200. Tendencia stalna, prometa ni bilo.

Novi Sad. Pšenica bačka 77 kg 185—190, gornjebač. 78 kg 187.50—190, gornjebačka 78 kg 190—195, ban. Tisa šlep 78 kg 195—200, sr. 77 kg 170—172.50, 76 kg 165—167.50, koruza bač., srem. 100—102.50, ladja Dunav 109—105 ban. ladja Dunav, Bega 103—105, bač., sr. za avgust 107.50—110, ban. 92.50—95, moka bač. 0 g, 0 g 320—330, št. 2 285—295, št. 5 225—235, ostala neizpremenjena. Promet: 6 vagonov pšenice, 15 vagonov koruze, 10 vagonov ječmena, 10 vagonov moke, 5 vagonov otrobov. Tendencia prijazna.

Sombor. Pšenica stara, bač. 77 kg 180—185, 78 kg 185—190, sr. slav. 155—165, nova ban. Tisa šlep 78/80 kg 160—165, Bega 77/78 kg 155—165, slav., sr. 77/78 kg 150—155, bač. 78/80 kg 157.50—162.50, 77/78 kg 155—165. Tendencia za novo pšenico mlačna, za ostalo prijazna. Promet: skupno 473½ vagona.

Budimpešta. Tendencia prijazna. Promet reden. Pšenica okt. 18.34—18.59, zaklj. 18.46—18.47, rž okt. 10.02—10.19, zaklj. 10.62—10.03, koruza julij 13.30—13.70, zaklj. 13.42—13.45, avg. 13.54—13.81, zaklj. 13.72—13.75.

Živina

Dunajski prašiji sejem. (Poročilo tvrdke Ed. Saborsky & Co., Dunaj.) Na prosti trg je bilo pri-peljanih 9494 pršutarjev in 2527 špeharjev. Na kon-tumažnem trgu pa je bilo 887 pršutarjev in 172 špeharjev. Cene: za špeharje najboljše 1.08, I. 1.62—1.65, II. 1.55—1.60, za kmetijske prašiče 1.00—1.70, najboljše 1.75, za pršutarje 1.55—2.30. Tendencia: špeharji so bili za 10 grošev dražji, ostale cene pa so ostale neizpremenjene.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas - 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znak! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

Kot pomoč
gospodinjstvu želi mesta mlada vdova, pridna in poštena. Ponudbe prosim na upravo »Poštena« št. 7445.

Lesni trgovci!

Katero lesno podjetje bi rabilo nakupovalca mehkega lesa, v glavnem rezanega in tesanega, ki ima dobre ugodne zveze za večje množine in je tudi popolnoma verziran v vsaki manipulaciji kot za prejem in eksport. Gre tudi v službo kot uradnik; vozi tudi avto. Dopise na upravo »Slovenca« pod »Ugodna zveza 3500«.

Službo dobe

Čevljarsk. vajenca
sprejemem. Hrana in stanovanje pri mojstru. — Gregor Loboda, Glinice, Tržaška cesta 51.

Učenec

s predpisano šolsko izobrazbo se sprejme v manufakturi, trgovini v Ljubljani. Naslov pove uprava »Slovenca« pod 7284.

Sirarja

z večletno prakso iščejo Osred. mlekarne v Ljubljani za takojšen nastop.

Kuharico

perfektno, k trem osebam, sprejemem. Plača 500 Din. — Ponudbe na oglas, oddelek »Slovenca« pod »Snažnost« št. 7376.

Učenko in učenca

išče večja mešana trgovina na deželi. Prednost imajo z boljšo šolsko izobrazbo. — Ponudbe pod: »Marljivost« št. 7375 na upravo »Slovenca«.

Vajenec

za tapetniško obrt, pridne in poštene, se takoj sprejme. — Naslov pove uprava »Slov.« št. 7335.

Pekovski pomočnik

skupni delavec, trezen in zanesljiv, se takoj sprejme. Oglasijo naj se samo taki, ki odgovarjajo zahtevam. Prednost imajo taki, ki so se izučili ali delali na štajerskem. Pekarija Wilfan, Tržič.

Trgovskega vajenca

s predpisano šolsko izobrazbo in s stanovanjem v Ljubljani sprejme delikates, trgovina Sr. Kham, Ljubljana, Miklošičeva 8.

Služkinja

za domača dela dobi takoj službo pri Epman — Št. Vid nad Ljubljano.

Kuharica

za meščansko hrano in za vsa hišna dela se sprejme k 4 članski rodbini proti dobri plači za takoj ali pozneje. Ponudbe na upravo lista pod »Trgovska hiša« št. 7418.

Pomočnika

mesarskega in prekalniškega, vojaštine prostega sprejemem. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenca« pod št. 7442.

Služkinja

ki zna kuhati in opravljati hišna ter vrtna dela, se sprejme k dobri družini v Ljubljani. Ponudbe na upravo »Slov.« pod šifro »Zmožna«.

Učenka

se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 7448.

Mlada, čvrsta dekle

ki ima veselje se izučiti v kuhanju, se proti manjši plači takoj sprejme. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 7450.

Iščem fanta

14—18 letnega, pridnega in poštenega, za vsa poljska dela. Felber, trgovina, za Bežigradom, Podmiloškova 11.

Prodajalka

starejša, izurjena, mešana blaga se takoj sprejme. Prosta hrana, stanovanje, boljša plača. Ponudbe pod »Ljubljana« št. 7463 upravi »Slov.«

Pouk

Šoferska šola
1. oblast. konc. Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Šivilje in krojač!

Tečaj za prirobovanje damskih oblačil se prične 1. do 15. moških oblačil od 16. do 30. vsak mesec. Zahtevajte naznana (prospekte) in cenik za krojne vzorce. Lastnik staroznane strokovne šole Teodor Kunc, Ljubljana, Jurčičev trg 2-1.

Dijaki

Osmošolec
dijak hum. gimnazije, išče instrukcije v Ljubljani ali v bližini Ljubljane. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7464.

Vnajem

Trgovski lokal
s stanovanjem, v industrijskem kraju, vis-a-vis žel. postaje na Gorenjskem, se odda ugodno takoj v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7441.

Trgovski lokal

iščem s stanovanjem na prometnem kraju, najraje na deželi, za l. 1931. — Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Slovenca« pod značko »Trgovina 1931« št. 7452.

Trgovino

mešan. blaga z gostilno vzamem v najem. Ponudbe na oglasni oddelek »Slov.« pod šifro »Trgovina z gostilno« št. 7453.

Stanovanja

Novi Vodmat in okol.
za avgust iščem eno- ali dvosobno stanovanje s pritliklinami. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod: »Nov par«.

Mirna stranka

treh članov išče stanovanje dveh do treh sob v mestu za avgust. Prevzame tudi event. stanovanje združeno s trgovskim lokalom. — Naslov v oglasnem oddel. »Slovenca« pod št. 7413.

Lepa soba

z dobro domačo hrano se takoj odda fini osebi. Sprejemata se tudi dve osebi (letoviščarja). Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7412.

Dva gospoda

ali dva dijaka sprejemem na stanovanje s 15. julijem ali s 1. avgustom. Vse ponudbe pod šifro »V centru mesta«.

Zasluzek

Kdor se ne potruji,
pride v pozabljenje! Kdor ne zasluži, stopa v revščino. Dnevno čisti denar, to je velika beseda. Stvar se mudi, primite! — Agenti, privatni potniki, penzionisti pišejo neutegoma na Generalno razpošiljalnico »Omnia« - Ljubljana.

Potnik

za prodajo vsakovrstnih pletil, izdelkov se sprejme. — Ponudbe z navedbo refenc na upravo »Slov.« pod »Agilen« št. 7451.

Potniki

za povečevanje slik se sprejmejo. »Minas«, Maribor, Pobrežje, Nasipna št. 16.

Objave

Skladatelj

sit praznih fraz, prosi mecenško pripomoč ali vsaj posojilo za velike stroške v zbiranju glasbenih arhivalij in arhivalij za socialno zgodovino. Življenje zagrenjeno, duševno delo tolažba. Več osebno. Javiti upravi pod »Skladatelj« št. 7369.

Kupimo

Mlekarna
novo vpeljana, v Ljubljani, rabi dnevno več litrov mleka (dostavljenega). Cenjene ponudbe na »Slovenca« pod »Dobro blago« št. 7446.

Posestva

Laško!

Prodasta se dve hiši z zemljiščem in brez. Naslov: Schmidlin, Laško.

Parcelo

v Zeleni jami prodam za nizko ceno. — Poizve se: Vodmat, Ciglarjeva ul. 30.

Kupim hišico

ob Dolenjski cesti, prevzamem tudi preužitkarja. Dopise na oglasni oddelek »Slovenca« pod »Plačam takoj«.

Manjši posestvo

kupim proti mesečnemu odplačilu po 1000 Din. — Ponudbe na oglas. oddel. »Slovenca« pod: »Pošten plačnik«.

Razno

Solidnega gospoda

sprejemem v svo oskrbo za 500 Din mesečno. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7462.

Pljučal

Zdravniški zavod dr. Pečnik-a za pljučne bolezni (Privat-Lungenheilanstalt) Sečovo, pošta Rogaska Slatina. Prospekt 3 Din.

Glasba

Piano ali harmonij
kupim; cenj. ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod št. 7387.

Lep klavir

dobro ohranjen, se prodaja po zmerni ceni. Naslov v upravi pod št. 7394.

Orgle, harmonije

piščale in ventilatorje za orgle izdeluje po nizki ceni. — Dornič, izdelovatelj - gel. ovljica.

Klavirji

Svarim pred nakupom navideznega blaga cenih klavirjev!

Kupujte na obroke od 400 Din

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Hölzl, Stingl original, ki so nesporno najboljše (lahka, precizna mehanika). Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik

Mestni trg 3.

Najcenejša izposojevalnica

Prodamo

Puhasto perje

kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. — Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 D. L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. Kemič. čistilnica perja.

Zaganje in drva

odpadke od parketov oddaja v vsaki količini parna žaga Lavrenčič & Ko, Ljubljana, Vošnjakova ul. 16, za gorenjskim kolo-dvorom.

Drva, odpadki

od žag se dobijo v vsaki količini pri trvdki Ivan Šiška, tovarna parket v Metelkovi ul. 4. Tel. 2244

Štedilnik

kuhinska omara, 2 postelji, napredaj Slomškova 25/l.

Rabljeni zdravniške

aparate (mikroskop, operacijsko mizo etc.), instrumente in belo pohištvo, vse v dobrem stanju, prodaja Kavčič, Šiška, Celovška cesta 125, telefon 22—97.

Vino 1 po 2-50 Din

nudim franko parobrod, lastni pridelek, od 5 do 20 hl. Pošljem vzorec in garantiram okusno, naravno vino pri morju od 12½%. Pogoji: Sodi narovevalca in odpošiljatev po povzetju. — Makjanič, Ante, župnik, Trpanj (via Split).

Potniški avto

v brezhibnem stanju in davka prost, se prodaja. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dvosedežni Wanderer«.

Tesan les

popolnoma suh, za takojšnjo uporabo pri stavbah, ima stalno v zalogi »Ilija«, družba z o. z., Dunajska cesta 46, telefon 28—20.

Trapist sir

prvovrsten, polnomasten, kg 22 Din, razpošilja Anton Janša, mlekar, Dobbe p. Slivnica.

Trgovino

s posodo, porcelanom in steklom prodam. Elvira Vicel, Maribor, Glavni trg.

Za stavbe

vsakovrsten suh tesan in žagan les, ladjska tla ceno oddaja - Fran Šuštar, Dolenjska cesta. Telefon 2424

Čoln (Kielboot)

poceni napredaj. - Naslov v upravi »Slov.« št. 7449.

Travo na »Barju«

pri »Mokarju« ob Ižanski cesti odda uprava veleposvestva Turjak v Nameršlju, p. Studenec-Ig.

Obrt

Najboljša vina

se točijo v gostilni pri »Majarončku«, kjer se dobijo tudi zmeraj dobra domača jedila.

Debele

luskinaste otrobe

kupite najceneje pri trvdki A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

100 kg

koruze Din 148

»šrot« Din 158

prodaja proti gotovini

JOS. BAHOVEC

SV. JAKOBA NABREŽJE

LJUBLJANA

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN

Ljubljana, Stari trg št. 32.

Zahvala

Čutimo dolžnost se tem potom najiskreneje zahvaliti gospodu dr. Blumauerju, kirurgu v Ljubljani, ki je v pozni nočni uri rešil s svojo spretno roko življenje našemu edincu. Istotako se zahvaljujemo gospodu dr. Kraju, hišnemu zdravniku in č. sestram Leonišča za ves trud in požrtvovalnost pri operaciji ter gospodu dr. Baumgartenu, rudniškemu zdravniku, ki je nudil prvo pomoč.

Se enkrat vsem naša najpriširnejša zahvala.

Rodbina rudn. obratovdije Widra, Trbovlje.

Objava

Uprava Državnih monopolov razpisuje za dan 26. julija letos ob 11 III. ponudbeno licitacijo za nabavo mehanečne instalacije za izdelovanje brezkončnih trakov za potrebe cigaretnih strojev tobačnih tovarn te uprave.

V zadevi pogojev se je treba obrniti na industrijski oddelek Imbr. 8076. Natisnjeni so v Službenih Novinah št. 140 z dne 24. junija letos.

Zahvala

Za iskrene izraze sožalja ob priliki smrti našega predraga očeta, dedka, brata in tasta, gospoda

Ivana Finžgerja

za poklonjeno cvetje in vence ter spremstvo na njegovi zadnji poti se tem potom najiskreneje zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo častiti duhovščini za pogrebne molitve, g. dekanu Sagaju za tolažilni govor ob odprtem grobu, g. župniku Spindlerju za tolažbo na smrtni postelji, gg. pevcem in pevкам pa za gniljive žalostinke.

Vsem, prav vsem, iskreni: Bog povrni!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju, dne 1. julija 1930.

Zalujoči ostali.

Umrl nam je naš ljubi soprog in oče, gospod

Franc Lesjak

poštni uradni ravnatelj

Pogreb nepozabnega bo v sredo, dne 2. julija 1930 ob 5 popoldne od doma žalosti, Resljeva cesta št. 24 na pokopališču Sv. Križu.

Cvetje se hvaležno odklanja.

V Ljubljani, dne 1. julija 1930.

Zalujoča rodbina Lesjakova.

Rumeni gusarji

(Sodobna zgodba.)

Bantam je švignil okoli ovinka. Privozil je do vzpetine, obenem pa tudi do Kitajcev. Za trenutek se jim je skrtil, ker so plezali po pobočju; ko pa so dospeli na vrh in lovili sapo, jih je čoln prehitel že za dvajset do trideset metrov. Začeli so divje streljati. Kak tucat krogel je prodril ponjavo, večje nesreče pa ni bilo. Preden pa so mogli ustreliti drugič, je bil Bantam že med ločjem; barje in plitve vode so Kitajce odrezale od čolna in niso mu mogli več slediti.

6. Vu Hang in Tatar Budžak.

Naslednje jutro je Lovro porabil za to, da je v Mihaelovi delavnici sobi napeljal radio. Hotel je dati bratu priliko, da bi se zabaval, ako bo z aparatom mogel poiskati nekaj oddajnih postaj; na drugi strani pa bi tudi sam lahko z Mihaelom govoril, kadar bi bil na morju.

Prinesel je bil s seboj popoln aparat dve elektroni in nekaj suhih baterij; vsa priprava skupaj ni zavzela več prostora kot nekaj pedit na zidku pri oknu. Daljša žica je vodila do stojala za knjige v zvočnik, ki je imel obliko lične omarice; za spremembo pa so bila pripravljena tudi slušala.

»Stvar je videti zelo preprosta,« reče Mihael, ko mu Lovro razložil uporabo aparata. »In praviš, da bom lahko dobival od tebe vesti?«

»Da, pa seveda le v gotovi razdalji. Moj radio na naši stari barki ni prav posebno močan, a z mikrofo-

nom te bom vseeno lahko poklical, dokler ostanemo v kitajskih vodah.

Tedaj pa stopi v sobo Eh Sang in pravi:

»Vu Hang plit gledat videt gospod in eden še človek.«

»Kdo je tisti drugi?« vpraša Mihael.

»Jaz ne vedet dobro plav; jaz mislit, on Tatal.«

»Lovro, kaj praviš, ali naj ju sprejmeva? Ganta se gotovo še spominjaš; on in Mang sta bila sošolca na naši šoli; dovršila sta jo eno leto pred menoj.«

»Toliko da se ju še spomnim; bila sta v višjih razredih, ko sem bil jaz še nizko doli, zato ju nisem poznal.«

»No, dobro; naj pride Gant s svojim tatarskim prijateljem gor. Ti pa radio rajši zakrij! Bolje bo, ako ne poznata vsake najine tajne.«

Mihael reče Eh Sangu, naj oba gosta pripelje; Lovro pa je med tem odklopil baterije in pokril radio z gubo okenske zaves.

Eh Sang pripelje v sobo mladega Kitajca, ki je bil precej majhen in čokat, oblečen po evropsko in je razkazoval belo srjaco z velikim oprsem. Za njim vstopi večji človek, ki je tudi nosil evropsko obleko.

»Hoj, Tromp!« reče Vu Hang z nekakšno zaupno domačnostjo. »Kako se kaj imate? Kar dobro, ne? Zal mi je, da zadnjič nisem mogel z vami! Pa dovolite mi, da vam predstavim svojega prijatelja gospoda Budžaka. To pa je gospod Tromp, moj nekdanji součenec.«

Tatar poda Mihaelu roko in se predstavi se Lovru. Vsi štirje se vsedejo in Mihael ponudi cigarete.

»Moj prijatelj Budžak je dober športnik,« reče Vu Hang veselo. »No, pa saj smo vsi dobri športniki, ne? Ker pa ostane Budžak nekaj časa v Makau, sem mislil, da bi bilo prav, ako se seznanim z njim. Vi

imate motorni čoln, on pa tudi. Torej že neka vez za skupno delovanje, ne?

»A tako? Budžak je torej lastnik motornega čolna, ki sva ga videla zadnjič,« si misli Mihael in si z novim zanimanjem ogleduje Tatarja. Budžak je bil čokat možakar, širokega lica, rumenkaste polti, gladko obrt in je imel poteze mongolskega plemena.

»V Makao ste torej pravkar prišli?« vpraša Budžaka.

»Pred nekaj dnevi,« odvrne Tatar. Po opravih; zadržali me bodo mesec dni ali kaj takega. Po poklicu sem agent neke trvdke za sibirsko kožuhe. Rada bi dobila nove trge, zato me je poslala semkaj, da poskusim, če bi se kaj prodalo.«

»Pri svojem poslu pa se poslužujete motornega čolna?« vpraša Mihael.

»Tudi za zabavo,« odvrne Tatar smeje. »Saj je to prav prijetna zabava in gotovo ste tudi vi tega mnenja, ne?«

Govoril je zlahka, vedel se vladno, vendar pa ni bil Mihaelu prav nič všeč; da, čutil je celo sam od sebe, da mu je zopern.

»Kaj pa lov na kljunače? Se vam je dobro obnesel?« vpraša Vu Hang.

»Jako dobro, ako vpoštevamo vreme,« odvrne Mihael. »Ujela pa naju je nevihta in sva bila do kože premočena.«

»Da, da in še daleč naokoli nobene strehe ni, razen če sta bila morda v bližini kakšne kmetije?«

»Ne, ker sva bila od Lo Fingove kmetije precej daleč proč. No in dež tudi nikogar ne rani.«

»Spala sta pa itak kar na krovu, seveda. Noč je bila lepa in ni prijetnejše reči kot spati na prostem, kadar je noč lepa, kaj pa da.«